РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 24-го січня 1918. Ч. 10. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Thursday, January 24, 1918. No. 10.

МИР МІЖ УКРАЇНОЮ І ЦЕНТРАЛЬНИМИ ДЕРЖАВАМИ.

Конґрес рад робітничих і салдатських депутатів має заступити місце установчих зборів.

Большевики замордували бувших міністрів, Шінґарйова і Кокошкіна.

Австрійське правительство вирікаєть ся заборчих плянів.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 23, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

УКРАЇНЦІ ГОДЯТЬ СЯ НА ЗАКЛЮЧЕНЄ МИРА З ЦЕНТРАЛЬНИМИ ДЕРЖАВАМИ.

АМСТЕРДАМ, 21. січня. — **Нинішна телеґрама з Берліна доносить, ЩО ДЕЛЕҐАТИ ЦЕНТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВ ДІЙШЛИ ДО ЗГОДИ В СПРАВІ МИРА З УКРАЇНСЬКОЮ НАРОДНОЮ РЕПУБЛИКОЮ.**

Донесенє говорить, ЩО СЯ УГОДА МАЄ СТАНОВИТИ ПІДСТАВУ ДО ФОРМАЛЬНОГО МИРОВОГО ДОГОВОРУ.

Підписанє мира наступить по засягненю ради у відповідальних правительств.

Вчера покінчено переговори. Все, що тепер є ще потрібне, доносить німецька телеґрама, є, щоби обі сторони засягнули ще поради у „відповідальних властий дома". Тоді делеґати повернуть і підпишуть договір.

Обі сторони мають забрати війска і навязати економічні зносини.

На случай заключеня мира, доносять вісти з Брестя Литовського, **обі сторони мають забрати свої війска. В угоді зроблено застереженє, що в мировім договорі мають містити ся також зарядженя в справі безпроволочного піднятя економічних зносин і можливо як найскоршого піднятя зносин дипльоматичних і консулярних.**

Тому, що обі делеґації вважали за конечне здати своїм правительствам устні звіти, говорить ся дальше в телеґрамах, обі сторони згодили ся на короткий час відложити формальне підписанє мирового договору.

ТРОЦЬКИЙ ОБСТОЮЄ ПРИ РЕФЕРЕНДУМ.

Противить ся односторонному рішаню в справі територій в користь Українців.

ЛОНДОН, 21. січня. — Довгий звіт, оголошений в Берліні, зі засіданя комісії в справі полагодженя політичних і територіяльних питань, яке відбуло ся в пятницю в Брестю Литовськім, вказує, що центральні держави і Росія не є ані трохи близше угоди щодо справи, в який спосіб народи в занятих територіях мають висказати своє бажанє самовизначеня.

Дискусія закінчила ся відповідию Троцького, який заявив, що російські делеґати обстоюють при своїм предложеню, **щоби іменно „референдум"** (загальнє голосованє) **рішало про будучий устрій тих країв.**

Троцький заявив ся дальше проти того, щоби Українцям признати одностороннє і незалежне рішенє в справі територій, занятих Австрійцями. Але він є тої гадки, що в тій справі є можлива угода між Українцями і Росією.

Увага Троцького щодо одностороннього і незалежного полагодженя справи територіяльної з Українцями відносить ся, як треба здогадувати ся, до факту, що між центральними державами і українською народною републикою прийшло до згоди щодо головних принціпів мирового договору, який має бути заключений, і положити конець війні, як се доносять вісти з Брестя Литовського, наспівші тут через Амстердам.

Боротьба большевиків з Українською Центральною Радою.

(Після кореспонденції Артура Ренсома).

ПЕТРОҐРАД, 21. січня. — **Останного вечера прийшла вістка, що Полтава опинила ся в руках большевиків.** Се значить, що вплив большевиків поширив ся о кількасот миль близше Киева, що має значінє, коли візьметь ся під увагу, що останні вісти доносили про зусиля прогнати большевиків з Харкова.

Большевик, який вчера вечером повернув з полудня, оповідає, що поважна боротьба між Москалями й Українцями є тепер неправдоподібна тому, що вплив большевиків скоро поширюєть ся серед Українців. В Раді прийшло вже до розлому і український „савет" (харківська рада) зискує щораз більшу силу.

Домашна війна в Росії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 23, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Проклямація большевиків в справі розвязаня установчих зборів.

ПЕТРОҐРАД, 20. січня. — Проклямація правительства большевиків в справі розвязаня установчих зборів звучить: „Установчі збори були вибрані на підставі давних виборчих лїст і тепер показало ся, що вони були виразом старого буржуазійного режиму, маючи надію стати головною властию в буржуазійній републиці і виступаючи проти жовтневої революції та власти „саветів".

„В сих днях можна було бачити давний буржуазійний парляментаризм. Неможливим є погодити його зі задачею, яка стоїть перед соціялізмом. Лише того рода інституції як „савети" є всилі зломити опозицію богатих кляс і утворити нову соціялістичну державу. **Відмова установчих зборів признати власть „саветів" і привернене буржуазії свободи, яку ми здобули, було би кроком назад в напрямі банкротства революції робітників і салдатів. Праві соціялісти-революціонери поборюють отверто „савети" і піддержують визискувачів праці. Тому Центральний Екзекутивний Комітет зарядив розвязанє установчих зборів".**

Є гадка скликати установчі збори до Киева.

ПЕТРОҐРАД, 21. січня. — Противбольшевицькі члени установчих зборів, як се доносять, переконали ся, що під теперішну пору є річию неможливою пробувати відбути засіданє в Петроґраді а також в жаднім инші місті з причини перерв у зелізничім руху.

Опісля дискутовано над правдоподібностию скликаня установчих зборів до Киева. Богато делеґатів відіхало вже домів.

Видано приказ на арештоване Чернова.

СТОКГОЛЬМ, 22. січня. — **Премієр Ленін видав наказ арештувати Чернова, провідника соціялістів-революціонерів, якого делеґати вибрали були президентом установчих зборів.**

Большевики відложили конґрес „саветів" на середу.

ПЕТРОҐРАД, 22. січня. — **Засіданє всеросійського конґресу рад роб. і салд. депутатів, який був скликаний на нині, відложено на середу.**

Сподівають ся, що сей конґрес утворить нове правительство. Конґрес відложено з причини розвязаня установчих зборів, а також тому, що ще не всі делеґати мали змогу прибути до Петроґраду.

Троцький приготовляє нову ноту до аліянтів.

Міністер загр. справ, Троцький, і инші мирові делеґати мають кождої хвилї прибути з Брестя Литовського до Петроґраду.

З урядових кругів доносять, що **Троцький видасть до аліянтів нову відозву, в якій представить хід нарад в Брестю Литовськім, і завізве їх, щоби прилучили ся до загальних мирових переговорів.**

Замордоване бувших міністрів, Шінґарйова і Кокошкіна.

ПЕТРОҐРАД, 20. січня. — **А. І. Шінґарйов,** міністер фінансів в кабінеті Керенського, і **проф. Ф. Ф. Кокошкін,** державний контрольор за часів правительства Керенського, **зістали замордовані останної ночи на їх ліжках в шпитали моряків.**

Шінґарйова і Кокошкіна перевезено недавно з Петропавловської кріпости до шпиталю з причини їх слабости.

Кільканайцять узброєних людий впало до шпиталю, жадаючи, щоби їм показати ліжка обох бувших міністрів.

Професора Кокошкіна вбито підчас сну двома вистрілами. Шінґарйов пробудив ся і протестував проти сього. Шість куль прошибло його тіло. Опісля напасники опустили шпиталь.

Ленін дав приказ винайти убийників.

ПЕТРОҐРАД, 22. січня. — Урядово доносять, що **замордоване бувших міністрів, Кокошкіна і Шінґарйова, було ділом большевицьких фанатиків,** які були до сього заохочені відозвами моряків балтійської фльоти.

Премієр Ленін і секретар Буревич дали приказ червоній сторожі і жовнірам вишукати автомобіль з членами червоної сторожі і моряками, які вбили Шінґарйова і Кокошкіна".

Замордованє бувших міністрів викликало протест зі сторони большевицького правительства, яке побоюєть ся, щоби воно не втратило контролї.

Петроґрадська рада роб. і салд. депутатів видала дуже строгі зарядженя в ціли вислїдженя убийників, заявляючи, що вона ніколи не може погодити ся з таким поступованем та що вбиті особи не допустили ся жадних злочинів. Дальше резолюція взиває всіх жовнірів за вишуканем убийників.

Тіла вбитих міністрів враз зі жертвами, які полягли підчас демонстрації в пятницю, між ними і сибірський делеґат до установчих зборів, Лоґінов, були виставлені в каплиці шпиталю моряків до публичних оглядин.

Чотирох инших членів кабінету Керенського, які лежали також хорі, але в иншім шпиталю, перевезено на приказ правительства до вязниці. Тими членами були: Карташев, Коновалов, Третяков і Смірнов.

Родина Романових перед судом.

ЖЕНЕВА, 21. січня. — З революційних кругів в Ціріху доносять, що **ціла родина Романових, включаючи царя і царицю, буде поставлена на розказ Троцького перед суд і буде обжалувана о зраду держави.**

Романовим буде дозволено взяти до своєї оборони адвокатів. Розправа відбудеть ся публично.

Дальше доносять, що царя вже повідомлено про се рішенє та що він робить вже приготованя до своєї оборони в Тобольску.

Східна Сибір переводить організацію.

ПЕКІН (Хіни), 21. січня, — **У східних провінціях Сибіри розвиваєть ся сильний рух за власною автономією.**

В середу має відбути ся в Благовіщенску конференція делеґатів в справі зорґанізованя адміністрації. В адміністрації буде населенє заступленє пропорціонально до числа, на 50.000 мешканців один делеґат.

Мають надію, що західні сибірські провінції злучать ся разом, скоро лише розпічнуть ся наради в тій справі. Також є надія, що новоутворене правительство приверне скоро лад у східній Сибіри.

В Австро-Угорщині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 23, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

АВСТРІЯ ВИРІКАЄТЬ СЯ ЗАБОРЧИХ ПЛЯНІВ.

Заява австрійського премієра перед делеґацією робітників.

АМСТЕРДАМ, 22. січня. — **Щоби втихомирити революційний настрій серед робучих кляс, які домагають ся мира, за що знова обіцюють скінчити загальний страйк, др. Зайдлер, президент австрійського кабінету, дав делеґації, зложеній з провідників робітників, запоруку в імени корони.**

Як се доносять віденські телеґрами, др. Зайдлер мав заявити ось-що:

„Бажанєм цісаря є покінчити війну як найскорше чесним миром".

„Відповідно до сього бажаня і принципів було вже нераз заявлене, що правительство австро-угорської монархії зробило все, що лежало в його силї, і буде робити все можливе, щоби довести як найскорше до загального мира.

„Однак під теперішну пору лише заключенє окремого мира з Росією є можливе. Відповідальність за такий стан спочиває виключно на державах аліянтів, які відкинули наші мирові предложеня".

Опісля премієр заперечив всяким заборчим цілям і заявив, що правительство дальше є того переконаня, що міжнародна угода в справі розоруженя і утвореня мирових судів може становити добру підставу для загального мира.

Премієр заявив дальше, що мирові переговори з Росією, о скільки воно тичить ся австро-угорського правительства, не будуть мати причини до розбитя задля територіяльних заборів.

Правительство вважає Польщу независимою державою з независимими зносинами з монархією. Правительство не має зовсім наміру диктувати Польщі, яке має бути її становище супроти Австро-Угорщини.

Др. Зайдлер заявив дальше, що правительство годить ся, щоби Польща полагодила сама справу свого державного устрою через загальне голосованє, а зглядно через установчі збори, вибрані на широких демократичних підставах, правительство зі своєї сторони годить ся дати повну ґарантію, щоби при такім голосованю була захована цілковита свобода без вмішуваня зі сторони окупаційних властий.

„Правительство, — говорив дальше др. Зайдлер — відмовило вправді жаданю російських делеґатів в справі опорожненя з війск занятих територій, але ся відмова не мала на цїли уживати війска до обмеженя права самовизначеня польського народу; причиною її було те, що війна на инших боєвих фронтах триває дальше і в Росії внутрішні справи не є ще полагоджені; тому ми не можемо опорожнити тих територій без наражуваня на небезпеку військових інтересів".

Міліон робітників в Австрії вийшло на страйк.

ЖЕНЕВА, 22. січня. — Деякі достовірні вісти, які передістали ся через швайцарську границю, доносять, **що Австро-Угорщина находить ся в передодни великої економічної кризи.**

Оцінюють, що поверх 1,000.000 робітників вийшло на страйк. По найбільшій части сї робітники працювали у фабриках военних матеріялів. Лише мала частина вернула назад до праці, коли підвисшено платню. **Проча часть, як доносять, заняла більше грізне становище; вона домагаєть ся закінченя війни і дешевої ціни для средств поживи.**

Угорщина, як доносять, мала заборонити вивіз збіжа до Австрії і Німеччини, а румунські збіжеві засоби скінчили ся.

Страйки грозять небезпекою й для военного положеня.

Страйки огорнули також Галичину.

ЛОНДОН, 22. січня. — Страйковий рух, який приймив в недїлю дуже грізні розміри, скінчив ся в понеділок. Робітники відбули ряд віч і ухвалили повернути до праці, поставивши свої жаданя, як скоре закінченє війни і ліпше заосмотренє і розділ поживи.

Передтим однак страйки поширили ся по цїлій державі, включаючи й Галичину, приймаючи всюди також і характер політичний, а передівсім ставлено домаганє, щоби як найскорше покінчити війну.

В Англії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 23, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Англія в передодни революції.

ЛОНДОН, 22. січня. — В минувших днях англійські політики ліберального покрою розписували ся широко про конференцію робітничої партії, яка розпочинаєть ся завтра в Нотінґем.

В артикулах можна було часто стрінути фразу: „Артур Гендерсон має перед собою велику нагоду". Коли президента робітничої партії, Гендерсона, запитано нині, в який спосіб він думає використати нагоду, він відповів: **„Революція".**

Гендерсон говорив в поважнім тоні:

„Революція зближаєть ся, але вона відбудеть ся без проливу крови; се буде справа чисто політична. Англійський нарід шукає способів, щоби перейти з давного ладу до нового, але він хоче, щоби се пішло гладко і скоро. Після нашої гадки робітнича партія має послужити до зробленя сеї зміни".

Справа мира на конґресі англійської робітничої партії.

НОТІНҐЕМ (Анґлія), 22. січня. — Річні збори англійської робітничої партії, які завтра розпочинають ся, приймають щораз більше й більше характер міжнародного конґресу робітництва. Значінє сих зборів стаєть ся щораз більше, **бо на них має відбути ся дискусія в справі сьвітового мира.**

На конференції візьмуть участь не лише відпоручники англійської „лейбор" партії, але на неї прибудуть також амбасадор російський, Літвінов, французькі провідники робітників, Ренодель і Льонґе, секретар міжнародної ліґи в Голяндії, Гайсман, бельґійські соціялісти, Вандервельде і Брокарт, і инші.

Мирове предложенє Турків кавказькій армії.

ВАШІНҐТОН, 22. січня. — Туреччина зробила російській армії на Кавказі мирове предложенє. Туреччина, як говорить донесенє, є готова розпочати з головним командантом російських війск переговори в справі розему.

Справа тому так представляєть ся, бо кавказька армія не находить ся під контролею большевиків і тому заходить потреба зовсім окремих переговорів.

Ґен. Лебединський, новий командант російських війск на Кавказі, не хоче, як се доносять, входити в переговори з Туреччиною.

150.000 турецьких жовнірів мало здезертирувати.

ВАШІНҐТОН, 22. січня. — Вісти, які одержав департамент загр. справ, доносять, що турецька армія в силї 300.000, зорґанізована ґен. Фалькенгайном, зменьшила ся до половини в дорозї до Палестини. **Поверх 150.000 турецьких жовнірів здезертирувало.**

Ся армія мала розпочати протинаступ в Палестині проти армії англійської, яка недавно здобула Єрусалим.

Ґен. Фалькенгайн, знеохочений тим, мав повернути до Царгороду, залишаючи военні пляни щодо офензиви в Палестині.

Ґен. Бороєвіч обняв головну команду на італійськім фронті.

ПАРИЖ, 22. січня. — Кореспондент „Зединеної Преси" доносить, що **ґен. Светозар Бороєвіч зістав іменований головним командантом австрійських війск на італійськім фронті на місце арх. Евґена.**

Ґен. Бороєвіч є знавцем війни в обороні і тому з його іменованя вносять, що на сім фронті під теперішну пору не прийде зі сторони центральних держав до жадних більших военних операций.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
BOHDAN DUTKEWYCH, Managing editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяцї	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяцї	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

З БІЖУЧОЇ ХВИЛІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 23, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Українська Центральна Рада зажадала звороту здобутих у війні українських земель, а крім того Галичину і Буковину.

Амстердам (Голяндія), 31. грудня 1917. Віденська „Арбайтер Цайтунґ" доносить, що Українська Центральна Рада постановила домагати ся злуки Холмщини, Галичини і Буковини з Україною.

* * *

Ціріх (Швайцарія), 1. січня (в ночи) 1918. Віденська „Україніше Кореспонденц" каже, що заява графа Черніна про згоду Австрії зречи ся інтересів у здобутих українських провінціях Холмщини, части Волині і части Поділя розвіяла побоюваня Української Центральної Ради і промостила Україні дорогу брати участь у мирових переговорах.

Грушевський дасть Петроградови збіже, але жадає 1.000,000.000 рублів.

Кореспондент лондонської „Дейли Нюс" доносить під датою 28. грудня 1917 р.:

„На просьбу правительства большевиків президент Української Центральної Ради заявив, що Україна дасть Петроградови поживу, коли Петроград перешле до українського державного банку у Києві 1.000,000.000 (один міліярд) рублів".

Аліянти і Україна.

Українська часопись „L'Ukraine", яка виходить в Льозанї (Швайцарія), подає в числї 20. з дня 20. грудня 1917 р. телеґраму отсього змісту:

Київ, 5. грудня. (Посередною дорогою). Дипльоматичні представники аліянтів повідомили Українську Центральну Раду (український парлямент), що їх правительства є готові признати українську републику, утворену зі всїх національних територій, під услівєм, **коли Україна зобовяжеть ся вести дальше війну по сторонї аліянтів.**

На се предложене український парлямент відповів, що **Україна бажає задержати строгу невтральність для збереженя приязни зі сторони обох воюючих ґруп,** бо вона мусить з одної сторони старати ся довести внутрішний розвиток до успішного результату, а з другої знова сторони мати вільні руки, щоби успішно протидїлати московським централїстичним змаганям.

Сила українського правительства зростає з кождим днем і стає щораз більша й більша. Всї вісти стверджують, що серед хаосу, який панує в Росії, Українська Центральна Рада і українське правительство є одинокими і дійсними добре зорганізованими властями".

Правительства аліянтів по нинішний день формально не признали независимости української републики. З них лише одинока република французька старала ся навязати приязні зносини з Україною, про що сьвідчить вислане нею до Києва ґен. Табуя в характері свого представника і уділене Україні кредиту.

Коли правительства аліянтів дотепер з далека держали ся від України, то причини сього треба шукати в тім, що вони все ще числять на зміну правительства в Росії і через признанє независимости не хочуть зражувати собі Москалїв, які невдоволені зі становища, яке заняла супроти них Україна.

Зі сього приводу недавно тому, як се доносили лондонські кореспонденти з Петрограду, президент українського ґенерального секретаріяту, Винниченко, зробив правительствам аліянтів докір, закидаючи їм, що вони з великої обережности не хочуть признати независимости України, а рівночасно додав, що прийде ще час, що вони схочуть простягнути свою руку до України, але тоді від неї буде залежати, чи її приймити чи нї.

Австрійська Україна.

Цїла Галичина обіймає 78.000 квадратових кільометрів. З того яких 28.000 кв. кіл. є польської території, а решта українська.

Територія Буковини обіймає 10.456 квадратових кільометрів. З того найменьше 6.000 кв. кіл. є українських земель, а решта переважно румунські.

Отже загалом українські землї Галичини і Буковини виносять около 56.000 квадратових кільометрів, або около 20.000 американських квадратових миль (меньше-більше стільки що одна київська ґубернія, яка має 51.000 квадратових кільометрів, або полтавська, яка має 50.000 квадратових кільометрів).

На тих землях жиє тепер около 4½ міліона Українців.

Для порівнаня треба сказати, що російська Україна є 15 разів більша від України австрійської, а 11 разів більша від австрійської України разом з угорською (угорська Україна буде тричи так завелика як буковинська).

Також цїкаво знати для порівнаня, що цїла російська Польща, яка має простору около 100.000 квадратових кільометрів (або до 40 тисяч квадратових миль), — є ледви два рази така велика як австрійська Україна, а знова не є навіть два рази така велика як одна ґубернія волинська (ґубернії волинська і херсонська — се найбільші українські ґубернії; мають по 71.000 квадратових кільометрів).

Повідомлене.

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЄТЬ СЯ ВСІХ ІНТЕРЕСОВАНИХ, ЩО В МІСЯЦЯХ: СІЧНИ, ЛЮТІМ І МАРТІ, БУДЕ ПРИНИМАТИ СЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.

Україна в мирових переговорах.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 23, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Остання телєґрама з Европи про мирові переговори в Брестю Литовськім доносить, що між делєґатами української републики й осередних держав (Німеччини й Австрії) дійшло до засадничого порозуміня щодо заключеня мира. Обі сторони мали погодитись, а ходить вже тільки о се, аби умову приняли правительства обох сторін. Тому делєґати відїхали до своїх столиць предложити умову до затвердженя. Делєґати Української Центральної Ради предложать умову Радї, яка розгляне її і поручить українському правительству приняти або відкинути. В Берлїнї й у Відни німецькі й австрійські делєґати предложать умову тамошним правительствам, які знова повинні піддати їх до апробати парляментам.

В кождім разї справа вже поступає скоро і мирові делєґати може вже всї є у столицях своїх держав та радять над умовою, зглядно над проєктом умови, яку мали би приняти обі сторони.

Телєґрама дальше повідає, що по заключеню мира між Україною та осередними державами мають бути привернені цїлком нормальні мирові відносини. Се значить, що війска мають бути усунені; бранцї (виселенцї і збігцї) мають бути відіслані домів і мають бути привернені зносини торговельні.

* * *

Ширше про ті основи мира телєґрама не говорить, а для Українцїв в Америцї було би се дуже цїкаво знати.

Найважнійша справа, про яку Українцї в Америцї хотїли би знати — се **справа Галичини і Буковини.**

Кождий Українець в Америцї, такєамо як і в Галичинї, нетерпеливо вижидає вістки про будучу долю нашої Галичини і нашої Буковини.

Як ми вже писали в останнім числї, з попередних телєґрафічних вістий і на основі теперішного положеня на сходї Европи, можна припускати, що українська република венїє при теперішних мирових переговорах здобути ті землї і злучити їх з вітчиною. Нема найменьшого сумніву, що того бажає цїлою душею весь український нарід — і в Австрії і на Україні, такєамо як і ми тут, на іміґрації.

Нема сумніву, що українські політики в Австрії поставили таке домаганє австрійському правительству проти його плянів, щоб віддати Україну австрійську в польську неволю.

Нема сумніву, що за тим станула й українська народна република за посередництвом своїх мирових представників в Брестю Литовськім.

Крім того, як ми се сказали в попереднім числї, є ще богато мотивів і для держав центральних, щоби сповнити волю народу українського.

* * *

Та все те тільки політичні рахунки і сподїваня, але чи дїйсно завтра здійснить ся се, що ми нинї вважаємо навіть більше ніж правдоподібним, — се питанє, яке мусимо оставити недалекому часови до порішеня.

Всї ми, Українцї, раді діждатись тої хвилї, коли війска української републики увійдуть до Львова, Перемишля, Сянока, Тернополя, Станиславова, Коломиї, Стрия, Черновець. Всї ми раді би прочитати вістку, що се станеть ся ще сеї зими і всї ми раді би вернутись до Галичини чи Буковини, які вже були би складовими частями української републики.

І обставини так складають ся, що тепер ся злука українських земель можлива.

Від часів Хмельницького доси такої хвилї не було як нинїшна.

Але мимо того всього ми мусимо бути приготовані і на евентуальність, що тепер ще не осягнено усього, чого сподїваємось.

Ми знаємо, що Україна має силу і є в досить кориснім положеню, одначе має вона також і ворогів, особливо в Московщинї і в Польщі, а навіть і домашних — „большевиків", які можуть використати всяку нагоду, щоби пошкодити українській републицї.

Може бути і так, що Україна лише відбере ті землї, які неприятель заняв у війнї, себто Холмщину, часть Волинї і малу частинку Подїля, а для австрійської України виборе тільки те, що вона не пійде під Польщу, а остане при Австрії яко окрема самоуправна провінція. **Тодї лишаєть ся дальша боротьба.** — боротьба за переміну Австрії в федеративну републику, або і за подїл Австрії та зворот поодиноких країв тим народам, до яких вони належать.

І на се будьмо приготовані.

Голос Українців з Далекого Сходу.

—о—

Владивостоцька „Далекая Окраина" з 6. (19.) грудня 1917 р. містить цікаву статю про перебіг віча тамошних Українців, яке відбуло ся в Народнім Домі дня 6-го грудня. Ось вона:

Зібрані в Народнім Домі 6-го грудня Українці отворили своє віче з великим опізненєм через те, що в теж саме поміщенє зібрались представителї тимчасових майстерень для розгляненя питаня про убийство свого представителя міліціонерами.

Опісля однак вияснєть ся, що засїданє робітників тимчасових майстерень не відбудеть ся і предсідатель українського зібраня пропонує російським товаришам, щоби вони позістали на зборах. Предсїдателем зборів вибрано т. Ткаліча, секретарем Чепурина.

На порядку деннім читанє третого універзалу, перед яким предсідатель, пояснюючи значінє його, яко народного манїфесту, просить зібраних встати і без шапок вислухати.

По вислуханю універзалу, покритого грімкими „слава", предсідатель пропонує висказатись відносно окремих його пунктів.

Тов. Благодарний, не говорячи про самий універзал, проводить аналоґію між владою Центральної Ради і правительством Керенського, представляючи послїдне в образі ґенералів „з іконостасами", котрих скинула тепер Великоросія і котрі, покористуючись гаслом націоналізації, можуть окопатись на Україні.

Різко критикуючи саму інституцію Центральної Ради, становлячої, після слів оратора, непотрібну загороду на шляху до інтернаціоналу, він вказує на те, що всї пункти універзалу вже декретовані советом народних комісарів і являють ся з опізненем, обезцїнюючим їх значінє.

Вороже відношене оратора до універзалу і Центральної Ради викликує неоднократні протести з боку Українців, але позіставші на зборах російські робітники тимчасових майстерень просять його продовжати.

Захоплений критикою оратор допускаєть ся неприличного виразу, говорючи про виданє універзалу, як провокації. Се викликує інцидент. З ряду Українців несуть ся крики: „Ти сам провокатор! Геть відсіля!"

Счиняєть ся страшний гармідер, всї зривають ся з місць і московська половина зборів натискає з погрозою на Українців. Звінок предсідателя тоне в криках і шумі.

Нарешті після рішучих зусиль найбільше сьвідомої частини зібраних бурю вдаєть ся заспокоїти і оратор закінчує свою промову закликом зірвати кокарди з усїх, хто їх носить, так як большевики знесли станові і службові привілеї.

Тов. Нерода пояснює, що Центральна Рада по московськи називаєть ся „советом робітничих і салдатських депутатів", чого, очевидно, не знав тов. Благодарний, взагалї мало тямущий в українській справі; інакше він знав би, що в Центральній Радї ґенералів нема, а є вибрані українським народом представителї, при чім кадети заступлені незначним процентом усїх голосів Ради.

Що-ж до шляху до інтернаціоналу то погляди на него можуть бути ріжні: одні бачать той шлях в голословних накликах, а другі знають, що найблизший шлях до него лежить через пізнанє народом самого себе, через самоозначенє, після котрого тільки можливе пізнанє і означенє других націй, що входять в його склад.

Відносно контр-революційности, буцїмто звязаної з українським рухом, то обвинуваченє в тім вже опрокинєне вчинками именно українських війск проти Скоропадського і других.

Переходячи до універзалу, докладчик звертаєть ся до зібраня з питанєм, як треба віднести ся зібраним до проголошеня української републики? З своєї сторони він думає, що відорваним від батьківщини місцевим Українцям треба вислати своїх виборних представителїв на Україну.

Виступаючий відтак селянин підкреслює кидаючу ся в очи незгоду і відмінність в постулованях „городських" і говорить об тім, яка-ж повинна бути та незгода в непривикшім до мітінґів селї, де Москалї перемішані з Українцями.

Н. К. Новіцький вказує, що для Благодарного, який не інтересував ся українським питанєм, універзал упав з неба і тому пункти його видають ся Благодарному такими-ж висячими в повітри, як декрети комісарів. Міжтим довга праця, попереджаюча виданє універзалу именно й повинна бути витолкувана українському народови на його рідній мові, так як урядова російська мова нїчого не говорить многим сотням тисяч Українців, призвичаєним до своєї мови і тепер закликаним взяти в свої руки народну господарку.

Всї культурні потуги малих „недержавних" народностий Росії именно й були заглушені тою урядовою, незрозумілою народови мовою.

А народнє правлїнє й має на меті несковане, культурнє житє народу — свої школи, свої суди і инші інституції. Не тільки заінтересовані „недержавні" нації придержувались такого погляду; його боронили й всї соціялїстичні партії.

В програмі соц.-революціонерів він був давно формулований именно в тім змислі; що-ж до соц.-демократів то вони не підоймали його, щоби не викликувати незгоди між московським і українським пролетаріятом, не маючи вказівок на се з боку европейського соціялїзму.

Але в Росії не те, що у Франції або в Німеччині, де відсутність пригнічених народностий лишила те питанє в тїни і большевики примушені були, в звязку з вимогами часу, поставити на чергу питанє про автономію Фінляндії і України. Всї пункти універзалу розроблені не в один день. Рада вела переговори ще з правительством Львова, опісля з правительством Керенського і добилась від них обіцянки поставити в першу чергу перед установчими зборами питанє про автономію України. Після 26. жовтня було проголошене автономне правлїнє, і силою річи Рада сталась именно тим єдиним апаратом, котрий технічно був підготовлений до переведеня автономії.

Через те третий універзал являєть ся тільки льоґічним результатом, знаменуючим собою жите-спосібність і підготоване України до нової політичної самостійности.

Тов. Нерода докладає зібраню про установчі збори України, підкреслюючи, що тільки вони можуть затвердити всї закони. Ґенеральний Секретаріят і є вже той кабінет міністрів, котрий повинен сформуватись при проголошеню установчими зборами федеративної републики.

Говорячи далї про народну републику, з однопалатною системою, про референдум, докладчик підкреслює, що вся робота Ради йде именно назустріч установчому зібраню, підготовляючи орґанізоване управлїнє України. Але отсе зібранє, відорване від території, є зібранє тих „вільних невольників", котрих заманили сюди обіцянками „простору". І гіркість чужини збільшуєть ся тими непривичними природними услівями, котрі звели на нїщо всї змаганя Українців акліматизувати ся тут. Тому мрія кождого з зібраних — вернутись знов під рідне, тепле небо, одержавши взаміну непривітного „простору" шматок рідної землї, обіцяної народови.

Пропонуєть ся резолюція слїдуючого змісту:

„Ми Українцї, робітники, салдати, матрози, робітнича інтелїґенція міста Владивостоку, зібравшись на віче 6. грудня 1917 р. в Народнім Домі в числї 300 осіб, вислухавши третий універзал Української Центральної Ради і доклади про послїдні подїї на Україні, витаємо проголошенє Української Народної Републики в федеративнім союзї з російською републикою, витаємо Українську Центральну Раду за її тяжку і мудру працю на користь українського народу. Слава Українській Центральній Радї! Слава її Ґенеральному Секретаріятови! Слава українському революційному військови! Слава українській революційній демократії!

„Разом з тим, беручи на увагу, що більшість населеня Приморської области складаєть ся з Українців, що місцеве українське населенє повинно йти в контакті з усім українським народом, як в питанях культурних так і політичних, признає необхідним мати представителїв від Зеленого Клина на українських установчих зборах для вияснення потреб і завдань українського населення Далекого Сходу. Для вияснення числа бажаних представителїв в українських установчих зборах, також і порядку виборів, поручаємо українським соціялїстичним партіям поробити кроки для скликаня далеко-східного українського зїзду".

В питаню про українізацію війска після коротких дебат принято слїдуючу резолюцію:

„Українська демократія, зібравшись на віче 6. грудня 1917 р., вислухавши доклади про орґанізацію українського війска, приймаючи на увагу, що орґанізація українських війск принесла велику користь політичному, культурному й економічному житю українського народу, признає українізацію війска дуже важною і потрібною".

В питаню про „Просьвіту" Н. К. Новіцький говорить об тім, що місцева громада, розбившись на політичні ґрупи, не могла вести орґанізовану просьвітну працю. Тому українознавство тут не двигалось вперед і культурна праця завмерла, заглушена політичною.

Віче ухвалило скликати орґанізаційне зібранє „Просьвіти" в Пушківськім театрі в недїлю.

Віче закриваєть ся в 7-мій годині вечер.

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!

„ВЕСЕЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"

Про Мужиків, Козаків, Попів, Ксьондзів, Ляхів, Москалів, Жидів і Циганів.

Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ.

Виправа пана Січинського до Саскатуну.

(Надіслана стаття).

Від довшого часу голосили українські ґазети в Канаді, що на зїзд „просьвітно-культурно-економічний", який мав відбутись при кінци грудня м. р. в Саскатуні, Саск., мав приїхати зі Злучених Держав пан Січинський зі спеціяльним рефератом.

Розумієть ся, що тото дуже зацікавило нарід, котрий доси не мав нагоди бачити пана Січинського. І певна річ, що аранжерам зїзду якраз о се ходило, щоби нарід зацікавити такою новостию і стягнути на зїзд.

Тепер видимо з ґазет, що вони добре знали, що роблять, бо в той спосіб нарід такой дав ся стягнути, навіть з дальших сторін і на зїзд прибуло кількасот людий.

Але яке було їх розчарованє, коли довідали ся, що пана Січинського нема. Пан Січинський не приїхав, а прислав тільки дві телеграми, які народови прочитано, щоби знав, длячого пан Січинський не приїхав. Пан Січинський пообіцяв комітетови зїзду, що приїде, але зволїкав справу аж до останних днів, а при кінци телеґрафічно поставив тяжкі услівя, які комітет мусів відкинути з тої причини, що вже було запізно на приїзд пана Січинського.

В ґазеті „Український Голос" читаємо, що на зїзді п. Свистун дав у тій справі поясненє.

Пишеть ся там так:

Добр. Свистун пояснив відтак Зїздови важну справу неприсутности Мир. Січинського, відчитавши заразом телеграму від него і богато других телеграм, які бажають Зїздови великого успіху. Хотяй д. Січинський обіцяв ся давнійше приїхати, д. Січинський вкінци зателеграфував, що з причини великої роботи коло заснованя денної української часописи „Народ" в Ню Йорку він би наразив ся на великі фінансові страти, єслиб сю роботу лишив і поїхав до Канади на Зїзд. В телеграмі, яку вислав 3 дни перед самим Зїздом, д. Січинський зажадав 300 дол. з гори і кошти подорожи до Саскатуну. Видїл Інституту згодив ся на сю пропозицію, однак провіривши від зелізнишого заряду час подорожи, переконав ся, що д. Січинський не міг при найлучшій охотї на час прибути на Зїзд.

А потім п. Свистун прочитав ще дві телеґрами від пана Січинського, які ще докладнійше представляють тую справу саскатунської виправи. Ті телеґрами звучать так:

Ню Йорк, 20. грудня 1917.

До п. В. Свистуна,
в Саскатуні.

Дуже жалую, що мимо моїх старань видасть ся менї неможливим брати участь в Вашій конвенції, а Федерація не має другого делегата вісылати на Ваш Зїзд. Орґанїзоване нового укр. денника в Новім Йорку не лишає менї часу на подорож до Вашінґтону за пропуском на подорожоване за границю, як також за позволенєм виїхати зі східних держав на захід, бо не горожанам Злуч. Держав подорожоване заборонене. Дальше маю такі важні зобовязаня, що моя неприсутність через яких 14 днів дуже пошкодилаб нашому новоорґанізованому денникови та нанесла менї шкоди на яких 300 долярів, кромі коштів подорожи. Дальше прошу зрозуміти, що без особлившого позволеня я не переїду канадійську границю; тому прошу даруйте, коли не прибуду на зїзд, а зашлю лише мої найсердечнїйші желаня. Листом напишу більше і поясню.

Мирослав Січинський.

Ню Йорк 23. грудня 1917.

В. Свистун,
в Укр. Інст. ім. П. Могили.

Ми вже одержали інкорпорацію на друкарню. Моя відсутність на час значить для нас страта дорогого часу, в якім я міг би зробити все конечне для початків та зібрати на видатки. Час мій тепер дорогий. Як пішлете на подорож телеграфічно, то буду міг приїхати і бути з Вами яких 10 днів, та помочи Вам в орґанізації оскільки зможу. Більше поясню при стрічі з Вами.

М. Січинський.

Тепер вже розуміємо, чому то народна робота в Федерації не йде. Не йде длятого, бо всьо тепер дуже дороге і ще спізнюєть ся. Пан Січинський заповів канадійським Українцям, що він тут для нас приготовляє нову ґазету, але нам здаєть ся, що і з тою ґазетою так буде як з канадійською виправою. Буде вона дуже дорого коштувати і дуже буде спізнена, тай не буде з неї більше потіхи як з приїзду пана Січинського до Саскатуну.

Робітник.

КОЛИ КОМУ ТЯЖКО

намовити несьвідомого Українця до читаня своєї ґазети, то се не повинно зneохочувати чесних Українців від дальшої аґітації. А от редактори не зneохочують ся писати, хоч часто за їх працю їх ще й лають. Спільна праця всіх людий доброї волї мусить колись увінчати ся успіхом. Тому намовляйте кождого до передплати на „Свободу":

в Злучених Державах:		В місті Джерзи Сіти і за границю:	
на рік	$3.00	на рік	$3.50
на пів року	$1.75	на пів року	$2.00
на 3 місяцї	$1.00	на 3 місяцї	$1.25

Гроші належить посилати на слїдуючу адресу:

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Я не чую голоду сего полудня. Що мені їсти?

Таке відчуваєте досить часто. Коли не стає часу на перекуску, всьо здаєсь несмачне. Спробуйте.

BORDEN'S Malted Milk

IN THE SQUARE PACKAGE

Горня горячого молока з Ґраґам, Сода або Салтіне сухарками, в таких случаях є знамените і вдоволяюче.

Возьміть ще нині в хату одну пачку.

На продаж у всіх аптиках.

Виповніть сей купон і вишліть до
Malted Milk Dept., Sv.
Borden's Condensed Milk Co.,
New York.

Залучаючи 10 цнт. марками і набудьте нашу рецептову книжку і спеціяльну пробу достаточну на спробу.

Імя ....
Адреса ....

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

КОЛИ ВИ Є НЕДУЖІ,

то навідайтесь до найлїпшого пітсбурського спеціяліста.

Наш офіс є заосмотрений найлїпшими X-Ray машинами і иншими інструментами; уживаємо наші власні ліки. **Коли Ви** терпите на ослаблене, ревматизм болї крижий, доляглиности жолудка і міхура або маєте довготривалу недугу, яку **другі лікарі не вилїчили,** прийдіть на **безплатну** еґзамінацію і пораду 4-15

European Medical Office

311 Smithfield St., Pittsburgh, Pa.

Opposite Post Office.

ХТО ХОЧЕ ПРОЧИТАТИ?

Чи хотіли би Ви лїпше жити? Чи хотіли би Ви лекше працювати? Заробляти більше грошей? НЕ ВЖЕЖ ЩО ТАК!

Всї ті Ваші бажаня сповнять ся, як Ви будете знати анґлїйський язик. Подивіть на своїх знакомих, говорячих по анґлїйськи, як їм все є доступне. Вони читають анґлїйські ґазети, ходять до театрів, берутъ ся до торговлї і все понимають. Чи Ви не хотілиб стати такими? Коли Ви слабо або і вовсїм не знаєте анґлїйської мови, то не марнуйте ані хвилї часу, а таки сьогодня напишіть до нас лист і залучіть 10 центів грішми або марками, а ми вишлемо Вам пробну лекцію і покажемо Вам як ми ґарантуємо вивчити Вас в трох місяцях говорити, читати і писати по анґлїйськи за незвичайно малою оплатою. Учащати до сеї школи злишно. Ми учимо заочно. Лекції висилаємо почтою до всїх країв Америки. Тисячі людий покінчили сю школу і тепер вони дякують нам. Те саме зробите і Ви. — Адресуйте: 102—

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL
525 W. 47th St., New York City.

ПРОФЕСОР ЛІКАР
B. F. MULLIN
гідний довіря лікар спеціяліст ДЛЯ УКРАЇНЦІВ.
411 4th AVENUE,
(напроти почти)
PITTSBURGH, PA.

X-Ray (електричне) бадане.

38-літна практика лїчення десятки тисячів недужих людий. Без згляду на рід Вашої недуги, прийдіть вилїчити ся. Уділяю лише найлїпші ліки з Европи і Америки і з других частий сьвіта при лїченю моїх пацієнтів. Я лїчу у всїх случаях, які найду відповідні до лїченя. Прийдіть до мене, а здивуєтесь, як скоро будете вилїчені. 143-

НИЗЬКІ ЦІНИ.
БЕЗПЛАТНЕ БАДАНЄ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: від 9. рано до 7. веч. В неділї від 10. до 2. попол.

Голоси чужинецької преси.

Росії вже нема, але є „надія", що буде...

Нюйорське „Русское Слово" (ч. 1816, з 14. січня 1918 року) пише:

„Нині вже нема більше Росії. Є Польща, независимости котрої всї домагають ся. Є Фінляндія, независимість котрої признало вже майже пів тузина держав. Є українська республика, в столицю котрої прибув уже спеціяльно висланий туди французький посол. Нема більше единої Росії".

Але пророче „Русское Слово" сподїваєть ся, що едина Росія буде:

„Вона буде, тому, що не може не бути. Але заки вона знова збереть ся під единий прапор, много води протече в могучих російських ріках, **много крови проллеть ся на полях Росії,** много витерпить і винесе російський нарід"...

Запекла, видно, та московська душа. За „единую і недѣлимую Россію" вона готова проливати братню кров. І нам хочеть ся вірити тепер в тверджене кореспондента лондонської часописи „Дейли Нюс", яка в числї 22.395-тім (з 19. грудня, 1917) каже, що „московська душа така, що скорше пійде війною на свого брата, ніж на ворога!"...

Чи пійде Польща під Німеччину?

Обговорюючи відмовну відповідь Німеччини на жадане большевиків, аби вицофати свої війска із Польщі і инших занятих від Росії територій, шікаґовський „Дзеннік Звйонзкови" (ч. 2, з 3. січня 1918 р.) питає:

„Що се значить" (та відмовна відповідь Німеччини)? І на се питане відповідає:

„Значить се, що Німці під жадним услівем з Польщі уступити не хочуть, що вже уважають її за край, який належить до Німеччини, а в разї програної хочуть її мати за предмет торговлї і виміни. Знає Берлїн, що Росія під теперішним правительством большевиків так бажає мира, що остаточно згодить ся на се услівє (щоби Німеччина не вицофала війск з Польщі) і мимитого вицофає свої війска з Австро-Угорщини, Туреччини і Персії. Таж польські землї враз з Литвою, Курляндією і Україною і так вже пропавші для Росії, отже чому продовжати спір і віддаляти бажаний Росіянами мир"...

Поляки, значить, стратили надїю вирвати свою вітчину з рук Німеччини. В них ще одинока надія — се ялїянти і їх голос на будучій мировій конференції. Але в кождім разї вони, Поляки, приготовляють ся вже на майбутне співжите з німецьким народом.

Чи зміна фронту? Як довго се потриває?

В нюйорськім „Русском Словѣ" (ч. 1818, з 17. січня 1918 р.) читаємо статю М. Вильчура: „Вольная Украйна".

„По півтретя столїтю поневоленого істнованя — читаємо в статї — знова ярко заблисла зоря України. На всїй величезній неподїльній територі, котра в січни минувшого року називала ся ще російською імперією, остала ся лиш одна оаза в пустині розрухів і анархії — українська република. Тут панують ще конституційні ґарантії і цінять ся здобутки великої революції — полїтичні свободи. Тут договорів не уважаєть ся за „кусник паперу", тут державним принципом обявлено мирне співжите людий, терпимість супроти чужої власности, діло творчости, а не горожанську війну, нетерпимість і руйноване в імя руйнованя.

„Український Керенський — письменник Винниченко умів сформувати сильне коаліційне правительство, яке поставило перед собою плян широких суспільних реформ. Коаліція спасла Україну від всеросійського гураґану протиреволюції з лїва. Украина — цвитуча оаза в російській пустини, бо з усеї Росії лиш на Україні люди працюють, продовжаючи виробляти конечні артикули; лиш тут думають про надходячі засіви; лиш тут зберегли ся права правного життя, і не знають Українці Шемякінових судів, які тепер роблять в північній Росії суд і розправу з представниками російської революції і московської суспільности".

Дальше автор зазначує становище України супроти большевиків, а відтак здержуєть ся на тім моменті, коли то Україна зробила союз із Московщиною, а Московщина почала ломити угоду і почала заводити на Україні свою „державну систему, яка остала ся лише гірким спомином у потомків хоробрих запорожців".

„Закріпостивши Українців, — пише дальше автор — самодержавє взяло ся до української культури, до літератури і красних штук, а вкінци до української мови. Не лише наука дїтий в школах на українській мові, але й печатанє біблії по українськи було злочином, „крамолою" проти царського правительства".

Сказавши се, автор твердить, що даремні були зусиля над зрусифікованем української нації, бо чим страшнійші були переслїдуваня, тим більше кріпшав зріст українства, давши сьвітови таких сьвіточів, як: Котляревський, Гулак-Артемовський, Костомарів, Кулїш, Шевченко, Драгоманів і ряд сучасних українських державних і лїтературно-суспільних діячів.

Вкінци автор — здаєть ся перший — признаєть ся, що до українства відносила ся ворожо не лише офіціяльна стара Росія, але й часть (?) московської поступової суспільности (!), яка думала (слухайте!), що по часї півтретя столїтя спільного житя вже повинні затерти ся ріжниці між Московщиною і Україною, що Москва і Київ, Казань і Полтава, Тула і Чернигів є однаково дорогі як Москалеви так і Українцеви... Але „житє — каже автор — порішило сей спір з українофілами, які у всїй своїй красоті виявили відродженє українського національного духа"...

Так, „Русское Слово", словами п. М. Вильчура, правдиво висьвітлило справу, за яку взяло ся. Але „Русское Слово", говорячи про вороже становище офіціяльної царської Росії і про части тодїшної московської поступової суспільности супроти українства, забуло (а може не хотїло!) сказати, що не лише офіціяльна царська Росія і тодїшна московська суспільність була ворогом українства, але також офіціяльна революційна Росія і московська революційна демократія в тім питаню не уступила місця царській Росії. Забуло „Русское Слово" сказати, що революційний демократ і революційний московський полїтик Керенський вже перед своїм полїтичним сконом був виготовив плян знести на Україні виборену нею маленьку автономію, усунути Ґенеральний Секретаріят від власти, а Українську Центральну Раду арештувати! Се факт, якого однак Керенський не був всилї перевести вже в житє...

Забуло „Русское Слово" сказати, що ще недавно на його редакційних шпальтах містило ся українożerні статї, що ще недавно Українцям і Фінляндцям воно ґрозило проливом крови... А ще пару днів тому „Русское Слово", рукою якогось „Як", писало, що в Галичині є „Русскіе" або „Червоноруссы"... Ще недавно „Русское Слово" помістило на своїх сторінках резолюції з кацапського віча у Пасейку, Н. Дж., де говорило ся, що в Галичині „нема українського народа, а є лише Русскіе. Того шануюча себе редакція не зробить. З галицькою кацапською зволочию порядний чоловік не буде товаришувати.

Але по статї п. М. Вильчура „Вольная Украйна" ми бачимо в „Русском Словѣ" значний полїтичний зворот супроти українства, однак приймаємо його з резервою, бо не знаємо, як довго ся полїтика буде тривати.

Український Учительський Союз в Америці.

В просьвіті наша сила і будучність!

Організація нашого українського учительства в Америці є довершеним фактом. Ми, Українці, вже маємо „Український Учительський Союз", цілі і задачі якого є — *нести просьвіту* для рідного народу на Україні.

Дійсна зброя для України є — школа; школа для Республіки-України є міцним арсеналом і могучою фотецою, а освіта народу переможе всі найтяжші гармати теперішних мілітаристичних, диких часів.

В школі, в освіті народу, молодого поколїння, полягає сила, добробут і велика будучність Матери-України.

Ми Українці, живі люди 20-го століття, мусимо звернути всї свої сили на освіту рідного краю, рідного народу. Мала дітвора нашого народу — се будучий цьвіт, краса, сила і слава нашої милої Вітчини. Як діти будуть виховані, такі будуть з них і горожани. Виростають діти освіченими, сьвідомими самі себе — буде здорова, розумна та щаслива і наша Републіка; виростають діточки не освіченими, темними, неуками — такою буде і наша Республика—неуком, неосвіченою, темною. Така республика-край буде лише тягаром, проклятем у всесьвітнім поступі людства, а нещасливі горожани подібного краю будуть жити мертвим житем живих мерців...

Тож не лише ми, учителї, а весь наш український нарід, коли в нім ще тече червона козацька кров, скрізь і всюди мусить і повинен бути перенятий одною братною гадкою, одним щирим бажанєм:

— Освіти, освіти, науки для рідного краю, для рідного народу!

Для сего у нас, вільних синів Вільної України, не повинно бракнути ні часу, ні серця, ні душі... ні средств.

Просьвіта — се наша будучність!

Просьвіта — се наша слава і могучість!

Просьвіта — се здорове житє України!

Подаємо до відома і під розвагу всього нашого українського учительства в Злучених Державах, Канаді і Полудневій Америці **петицію** до просьвітної комісії при „У. Ц. Раді" в Києві. Ся петиція є вложена теперішним провізоричним урядом „Укр Учит. Союза в Америці", повинна бути підписана як найбільшим числом нашого учительства і відтак буде віслана до „Укр. Центр. Ради" в Києві, на Україні милій.

Зміст петиції такий:

Український Учительський Союз в Америці.

До Просьвітної Комісії Української Центральної Ради в Києві.

Дорогі Добродії і Брати!

Ми, зорганізовані учителї Українці, еміґранти в Злучених Державах Америки, як з російської так австрійської України, даємо отсим Просьвітній Комісії, установленій з рамени Української Центральної Ради в Києві, повне довіре в її дотеперішних і всїх будучих просьвітних підприємствах.

Хоч так далеко від серця Матери-України, ми живимо горячі надії, що праця на просьвітній ниві нашої воскресшої Вітчини пійде згідно з загальними засадами і вимогами суспільного добробуту та справедливости для нашого Вільного Краю і його народу.

Ми дальше всею душею і тїлом тую працю апробуємо і нетерпеливо ожидаємо хвилї, коли можна буде повернути назад до рідних сіл, щоби продовжати нашу працю в рідній школі. Ми ті, що втікли від лиха, Ви знов ті, що знесли те лихо. Тому, честь Вам, Вільні Горожани Вільної України! Але й ми не хочемо остатись позаду. Ми хочемо спільно з Вами працювати для спільної ідеї.

І хоч від Вас далеко, ми не хочемо дармувати тут на чужині. Ми повернемо до Вас та поділимо ся з Вами тими знанями, тими культурними здобутками нашого довголїтного перебуваня в Великій, Вільній Републицї Північної Америки. Ми все хосенне і найлїпше принесемо з собою на вівтар нашої Вітчини-України. Але без Ваших вказівок, без Ваших директив, ми не можемо нічого почати. Тому віримо, що Ви нам тут поможете, скажете, що робити. Наша задача — школа, просьвіта на Україні.

Маємо надію, що Ви нас не покинете, нами не погордуєте. Ми Ваші братя. Кождий Ваш рух, кождий Ваш крок переносить нас до рідних піль, до рідних нив, до рідної школи. Ми хочемо з Вами бути, з Вами працювати.

Віримо, що зробите те все, що може нам дати нагоду і силу використати наше теперішне положенє і обставини на чужині, в краю цивілїзації, технїки і найвисшого добробуту, для рідної школи і України.

Ваші брати і товариші:

(Підписи).

Просимо колеґів учителїв не зволїкати ся з підписами і чим скорше зголошуватись на понизшу адресу секретаря. Справа пекуча і зволїкати з сим годї. Дальші проєкти будуть подані в українській пресї по змозї часу і нарад. Бажаним було би, щоб наша чисельна українська кольонїя забрала в сїй справі свій голос на сторінках нашої преси, та не забуваймо, що:

В просьвіті наша будучність!

ЗА „УКР. УЧИТ. СОЮЗ В АМЕРИЦІ":

Микола Дячишин, секретар.
Максим Хаврюк, орґанізатор.

Mr. Nicholas Diachyshyn,
326 E. 14th St.,
New York, N. Y.

Небезпечний шлях.

(Роменська „Наша Спілка", ч. 38, з 23. серпня 1917).

Нї в якім разї не можемо привитати нашого (російського) тимчасового правительства в справі виданя інструкції Ґенеральному Секретаріятови тимчасового уряду на Україні. Довго торгувало ся тимчасове правительство з нашими ґенеральними секретарями, довго приневолювало їх оббивати урядові пороги, тай видано ту „інструкцію". На нас робить вона враженє занадто куцої. З усїх боків розглядало її правительство, з усїх боків обрізувало і потім знову оглядало і знову обрізувало — чи не буде, мовляв, в нїй чогонебудь небезпечного. Справдї в виданій інструкції небезпечного для правительства, для централїзму нема нічого. Як кажуть: по губах помазали, та їсти не дали.

Фактично роля ґенеральних секретарів нічим не ріжнить ся від ролї ґуберніяльних комісарів. Посилають ся накази з Петроґраду і мусять комісарі, а тепер і ґенеральні секретарі слухняно виконувати. Тільки і всього. Якжеж се далеко стоїть від усього того, чого домагалась Україна! Яка чужа ся постанова самому духови автономії! Се просто затичка, аби відвязатись.

А в ту-ж пору ся інструкция і не житєва. Хиба задля того Центр. Рада домагалась автономії, щоб тільки мати на папери „інструкцію" і секретаріят?

Отжеж ясно Ц. Рада доказувала, що в ту пору, як уся велика країна розхитана, в безладю, саме житє вимагає, аби правительство надало краєвим національним установам автономні права, права ініціятиви (почату в справах), право широкої влади. При таких умовах тільки був би житєвим як секретаріят так і діяльність його. А тепер, коли правительство хоче на поводах водити секретаріят, не буде від сього користи ні Україні ні правительству.

Отсе щодо загального духа та змісту „інструкції".

Колиж перейдемо до подробиць, то побачимо, що в них ще більше лиха, ще більше непорозумінь. Центральна Рада вимагала 14 секретарів, а правительство погодилось на 9, причім відкинено цїлком війскового секретаря. І се в ту пору, коли величезна сила нашого війска зєдналась, зорґанізувалась і для нього голос центрального секретаря має найбільш авторітетне значінє.

Нащо-ж було знищувати, на що було викликати обурене, розчароване? Чи може тимчасове правительство намагаєть ся усмирити нас „донцями" та „кирасирами"?

Вирішено, хай пробачать, і небезпечно. Знову пічнуть ся постанови, знову клопоти.

Дивна також і ще одна риса. Центр. Рада, складаючи Ґенеральний Секретаріят, мала на увазї дати місце не-Українцям 30%, себто приблизно меньше третини.

А тимчасове правительство призначило 9 секретарів з тим, аби чотири з них були не-Українцями. Отже сили майже рівні. Се з боку національної пропорції несправедливо, а фактично се ґальмує справу. Підрізало правительство нас, зовсїм уже підрізало і з боку території. Мабуть тільки правительство та „кадети" на чолї з Милюковом не хочуть знати, що таврійська, харківська та катеринославська ґубернія належать до України — про се їм малесенький школяр сказав би, скорше би довідались вони з енцикльопедичного словаря. А проте від України тепер холодно, жорстоко відрізали три цїлком українські ґубернії.

Які мотиви були задля сього, які підстави мало правительство се зробити? Се слїд було зробити до тих ґуберній, де людність подїляєть ся рівно на українську і не-українську. Се ще було би зрозумілим — а в данім разї се стає дивним.

Ми в особі міністрів, наших товаришів, ніяк не можемо бачити дійсних соціялїстів, не можемо бачити, щоб вони хоч в полїтичній роботї придержували ся соціялїстичного принципу.

Се тіж самі централїсти, які ранїйше були тільки занадто залякані.

Товариш Винниченко розповідає, що в Петроґрадї тепер слово „товариш" лайливе, слово „демократ" неприємне, слово „революція" просто неприлична. Відома річ, що слово „автономія" та „Україна" зовсїм страшне. І очевидно сим страхом, отсим психозом захорїло і наше правительство. І се дивно, що воно, порвавши тїсні звязки з народом, переставши прислухуватись до його голосу, заплутало ся, як горобець в сильця.

Цїлий ряд останних розпоряджень замісць меду виносить неясність, непевність і просто туманить нашому селянству голову.

І не виплутаєть ся відти правительство, поки не стане на старий щиро-демократичний ґрунт.

Що-ж до нас, то ми, українська демократія, повинні всїми силами стояти на старім ґрунтї, не сходити з нього і крок за кроком завойовувати нові позиції.

А панам міністрам слїд би прислухатись до голосу народів, взяти на увагу сей голос, та йти тою стежкою, яку вказує саме житє. Слухати „кадетів" не доводить ся, бо то така „компанія", що в небезпечний час поховаєть ся під піч, як нераз уже й було, а відповідати доведеть ся тільки Вам, панове міністри. То й іти треба булоб у купі, одною дорогою.

М. Івченко.

В кождій українській хатї повинен находити ся Календар У. Н. Союза.

Годі переповідати все,

що містить ся в календари Українського Народного Союза на 1918 рік, бо инакше треба би передрукувати календар в ґазеті. Але сьміло можна сказати, що ніхто не пожалує гроший, виданих на сю книжку. Її варта закуповувати цілими масами і роздавати всім неосьвідомленим. З неї можна навчити ся людскости, патріотизму, збільшити своє знанє і розвеселити ся. А все те за сьмішно малі гроші, за 50 центів. Що то значить 50 центів в порівнаню до вартости доброї книжки?! Тому, хто лише почує про календар У. Н. Союза на 1918 рік, нехай спішить ся зі закупном і нехай намовляє десятки других. Замовленя висилати на таку адресу:

„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ГІЄРОНІМ ЛЯХОВИЧ
(попередно ПАВЛО ГУРДУС.)
Першорядний Українсько-Польський
ЗАКЛАД ФОТОҐРАФІЧНИЙ
під ч. 77 NEWARK AVE., JERSEY CITY, N. J.

Мій заклад виконує артистично всякі роботи фотоґрафічні, як: ґрупи весільні, фамілійні, як також портрети і побільшеня. Спеціяльну увагу присьвячуєсь дітям. — Ціни приступні.

Запрошую уклінно відвідати мою робітню. 10-c20

THE NEW RIVER COMPANY

Оперує 15 копальнями в околиці Ню Рівер, більшість з них находить ся при двох дорогах зелїзничих, які дають добру доставу возів з тимсами і роботу на кождий день. Добрі школи, церкви і т. п. Тут є на продаж мешкальні доми для робітників на легкі місячні сплати. Задля тревалої роботи, добрі майнери заробляють від $100.00 до $125.00 на кождих два тижні. Може дістати тут роботу кількох майнерів. Голоситись можуть лише добрі робітники. Коли ви сим зацікавлені пишіть або голосіть ся у Нашій мові до

MR. O. P. ANDERSON, McDONALD, W. VA.

$ $ $ $ $ ДЛЯ ВАС — ПЛЕКАЙТЕ КУРИ — ЗАРОБЛЯЙТЕ ЛЕГКО ГРОШІ — ВЕЛИКИЙ ЗИСК!

Без надзвичайної праці. Чудова пропозиція. Найлїпший, практичний, найдешевший інкубатор на маркеті до виґрівання курий. Наша ціна $8.75. ПОВНА ҐАРАНЦІЯ. Тепер якраз пора на виґріване курий. Одна проба дасть Вам користний вислїд. Всюди є попит на яйця. Кури продаєсь на премію. Не тратьте нагоди. Знамениті пискліта враз з нашими інкубаторами, які скрізь продають по $25.00. Вам потрібно такого. Спеціяльна оферта для познакомленя. Вишліть $8.75 і подайте Ваше імя і адресу а ми вишлемо Вам інкубатор сейчас. Або вишліть депозит $5.00 а решту з оплатою заплатите при відбираню товару. Фармери збогачують ся — чому би Ви не мали? При замовленях зпоза Злучених Держав жадаємо присланя належитости згори. FISHLEIGH & CO., Dept. 224, CHICAGO, ILL. 7c—

ВБИВАЙТЕ ВАШ РЕВМАТИЗМ I ПРОМОСТІТЬ ДОРОГУ ДО ЗДОРОВЛЯ.

Чи сей ревматизм робить ваше житє незносимим? Не терпіть тортур болїв дальше — дістаньте фляшку „ОПА", яке є цїлому сьвіту знане і випробоване средство. Воно помогло тисячам терпячих до віднесканя здоровля і є ґарантоване до убитя болїв.

OPA
ЧУДОВЕ ЕВРОПЕЙСЬКЕ СРЕДСТВО

Є приватна формула Др. Аккербом, визначного данського лїкаря, котрий з успіхом уживав його в Европі через довгі роки; але се є перший раз, що рекомендує ся його читачам сеї часописи.

Кождий терпячий повинен спробувати се чудове европейське средство. Пощо терпіти з дня на день коли позитивна поміч є оферована вам?

Коли ви пробували инші средства і без успіху — не знеохочуйте ся. Залучіть $1.00 грішми, або „моней-ордер", ще нині по повної міри фляшку „ОПА", на спробу, а се не тілько убє ваш ревматизм, але дасть вам нову запоруку на житє. 7c—

Max Duwe & Co., Inc.
2524 Webster Ave., Suite 100, New York.

ДОПИСИ.

CHICAGO, ILL.

Правда в очи коле.

Моя допись п. з. „Годї мовчати", котра була поміщена в час. „Свободї" з дня 1. с. м., мало що не викинула редакторів „Народної Волї" з рівноваги. Твердж се на основі двох статий, поміщених в „Народній Волї" (з 5. і 10. с. м.), котрих заголовок слїдуючий: 1) „За моє жито ще мене й бито", 2) Маленька справка".

Обі згадані висше статї помістила „Народна Воля" у відповідь на мою допись. І як звичайно в „Народній Волї", обі статї містять в собі цїлу масу лайок, очернювань, напастий і т. п. арданівських цьвіток на адресу рідної нашої ґазети „Свобода".

Признаю ся, що кромі арданівських цьвіток нїчого иншого я не надїяв ся від „Нар. Волї" у відповідь на мою допись.

Лаяти, очернювати, оклеветувати немилих їм одиниць і руйнувати посів працї ідейних провідників нашої еміґрації — отсе й цїль скрентонських бандитів пера. В противнім разї вони не моглиб зачисляти себе до ряду других подібних їм редакторів як від сконавшого федерацийного „Народа" так і інтернаціонального „Робітника".

В статї „За моє жито ще мене й бито" жалуєть ся чомусь „Народна Воля", що „Свобода" „лає „Нар. Волю" послїдними словами"... Се лож! Хто пильно перечитав мою допись „Годї мовчати", той певно не найшов там майже нїщо такого, що можна би назвати „лайкою", як се твердить „Нар. Воля". Противно, „Нар. Воля" сама лає в дикий і безличний спосіб „Свободу", посуджуючи її о передрук новинки, на що „Н. Воля" не може подати нїяких доказів. Однак знаючи „Н. Волю" з минувшої її дїяльности, дуже не дивую ся її дикій і безличній претенсії. Жертвою „Н. Волї" уже впав не один чесний і щирий син України.

Вистарчить пригадати собі сї безнастанні, а **безпідставні** напасти на адресу д-ра С. Демидчука, котрі Іван Ардан містив в „Нар. Волї", оклеветуючи д-ра С. Демидчука, що нібито др. С. Демидчук писав статю в „Свободї" п. з. „Біднота душі", підписану словом „Людина". І хоч мимо сього, що статю „Біднота душі" писав п. Максим Хаврюк, котрий до сього **признав ся публично** в „Свободї", то однак „Нар. Воля" не відкликала сих напастий, якими нагороджувала д-ра С. Демидчука. А прецїнь „Нар. Воля" повинна була се відкликати і перепросити д-ра С. Демидчука. Се навіть обовязок порядної часописи перепросити було того, кого невинно скривджено. Але „Нар. Воля" не тільки що не поступила в той спосіб, а противно: в слїдуючім числї знов напала безпідставно на д-ра С. Демидчука, посуджуючи його о написане статї п. з. „Апостоли ненависти, клевети і доносів", котра поміщена була в „Свободї" (з жовтня м. р.), а котру написав п. В. Береговий.

Сей висше згаданий примір подаю яко наглядний доказ підлого поступованя „Народної Волї" під редакцією Івана Ардана. І не є се перший примір того рода. Подібних доказів підлого поступованя скрентонських бандитів пера можна би далеко більше назбирати, колиб не шкода дорого місця в час. „Свободї".

І кождий читач мусить прийти до заключеня, що „Нар. Воля" нїколи й чути про правду не хоче.

Коли я в дописи „Годї мовчати" навів кілька дїйсних доказів правди про те, як то „Народна Воля" нищила здоровле д-ра С. Демидчука, оклеветувала нашу часопись „Свободу", „Українську Раду в Америцї", „Фонд ім. І. Франка" і т. д., то за кілька слів **правди** про деструктивну дїяльність „Народної Волї" ся остання аж запінила ся з лютости...

А на саму відому вістку про те, що „Нова Рада" назвала Арданову ґазету **неукраїнською**, то сподїваю ся, що Ардан мусів вже зарядити строге слїдство в редакції „Н. Волї" в цїли вишуканя сього пташка, котрий зрадив таємницю...

Що „Нова Рада" назвала Арданову ґазету **неукраїнською**, про те нема найменьшого сумнїву. Сама „Народна Воля" (з 10. с. м.) признаєть ся до сього і пише: „За те правда є, що кілька місяців тому була в „Новій Радї" статя Яриновича про українську пресу в Америцї, де були подані взірцї баламутних і крикливих новинок з українсько-американської преси, о скілько догадуємо ся, то іменно зі „Свободи". При оглядї преси на згадку про „Америку" було висловлене **здивоване, що може бути ще більше клерикальна ґазета чим „Свобода"** (підчеркнене „Нар. Волї"), а що до „Народної Волї" був висловлений сумнів, чи вона є дїйсно органом соціялїстичної партії, як представляє її „Свобода": Яринович прийшов тодї до заключеня, що „Народна Воля" є радикальним органом".

Отже „Нар. Воля" признаеть ся що „правда є, що кілька місяців тому була в „Новій Радї" критична статя". Тепер заходить питане: Чомуж сеї критичної статї **в цїлости** не передрукував Ґ. Ардан в „Нар Волї"? Віповідь ясна: Щоби не скомпромітувати ся.

Коли би також було дещо в статї „Нової Ради" проти „Свободи" і „Америки", то певним є те, що „Народна Воля" була би з великою охотою передрукувала сю критику, наводячи точний текст критики, тимбільше, що се було би в інтересї самої „Нар. Волї", в цїли поборюваня час. „Свободи" і „Америки", проти котрих „Народна Воля" на кождім кроцї тодї виступала.

Отже ясно як на долони, що передрук критичної статї з „Нової Ради" в „Нар. Воли" був би приніс велику шкоду тій останній і з тої лише причини „Нар. Воля" передрукувала **часть** сеї критики, а решту заховала в своїм добре зрозумілім інтересї.

О скільки пригадую собі сю часть *критики передрукованої* з „Н. Р." в „Нар. Волї", то навіть Ардан, побоюючись, не подав числа анї дати, де була ся критика в „Н. Р."; а зробив се тому, щоби затерти слїд по тій критицї.

Додати годить ся ще й те, що коли би згадана висше критика була в користь „Нар. Волї", то ся останна була би навіть помістила на своїх сторінках фотоґрафічну знимку зі статї „Нової Ради".

Супроти сього ми стоїмо на далї на тімсамім становищи і твердимо, що „Нова Рада" назвала Арданівську ґазету **неукраїнською**, а й надїємо ся, що прийде час, коли й другі часописи з України скажуть нам про „Н. Волю" тесаме, що й „Н. Рада" нам звістила...

А. Надбужанський.

ПІСНЯ.

Сумно було, непривітно
У гаю старому,
Трава й зїля вже не росли,
Радости в нїчому.
Можна було справить лихо,
Та зазеленїти;
Старі дуби дряхлі були,
Молоді — ще дїти.
Прийшла в поміч в тому горю
Борови гнилому
Висша сила, міць природи:
Хмари і гук грому.
Заревів Перун-громище,
Зірвав ся вітер сильний,
Насунули ся чорні хмари,
Люнув дощ уливний.
Стало страшно й невідрадно;
Що-ж, конець зближаєсь?
А з півночи щораз дужша
Туча насуваєсь.
От-от впаде з неба хмара
І землю залле
І не стане слїду з гаю,
Лиш вітер завие.
Пустить струю, зробить потоп,
Розлиєсь водою
І забере дуби в гаю,
Всї цьвіти з собою.
Хай гинуть старі колоди
І несе край сьвіта,
Лиш оставять рости, цвисти
Молод-дуби й квіти.
І здавалось, лїси, бори
Не зазеленїють уже більше у нашій країнї
І з старими колодами
Згинуть й молодії.
Сталось красше, стихла буря,
Грім не гомонів,
Бистрий потік сїрой води
Тихенько шумів.
Показалось ясне сонце,
Десь хмари пропали,
Молод-дуби із радости
Гилями хитали.
Старі дуби десь пропали,
З водою поплили,
А молоді на сонечку
Віти золотили.
А травиця, що раньш була
Вкрита плюгою,
Стрясла з себе краплї дощу,
Хита головою.
Квіти білі, жовті, пестрі
Сьміють ся до сонця,
Манять пчілок веселенько,
Як дївча кохандя.
Звеселила ся природа,
Все зазеленїло;
Пішла бура у безвісти
Мов би і не було.
Так і ти, моя Вкраїно,
Живеш серед бурі;
Нищать тебе та руйнують,
Вороги й куркулї.
Були громи, замішаня,
Кров цюрком лила ся,
Земля Божа тої крови
Добре напила ся.
Мали силу кати люті,
Пропала їх слава;
Робітнича „темна маса"
Верх над ними взяла.
Минуло ся панованє,
Нема у них сили,
Впала на них слушна кара,
Що нас так душили.
Пропала міць, лють скажена,
Сьогнуть лиш від лютп,
Що народи вже на волї
А вони закуті.
Народ рветь ся до свободи,
Як пчоли до меду,
А катюги ще лютують,
Що й нема проходу.

Ти, народе український,
Не вдавай ся в тугу,
Не розбивайсь з плачем-сумом
Як сичі по лугу.
Стань твердою ти ногою
В великому дїлї,
Не дивись на труднощі
Й руки наболїлі.
Після грому, бурі, дощу,
Великої руїни,
Збудуємо крішку, славну,
Вільну Україну.
Як після бурі в природї
Сонце сьвітить, гріє,
Від радощів лїси, гаї
І усе німіє,
Так і в нашій Українї,
Хоч тяжко живеть ся,
Як будемо працювати,
Щастє усьміхнеть ся.
Не зроблять нам лиха-горя
Нї кати, нї дуки,
І пропадуть, як колоди
У багнї — забуті.
Розвиветь ся гай зелений,
Пахощі розвесе,
Україна в щастю-добрі...
„Слава" заголосить.

І. Р.

Не забудьте про него!

Отсим просимо Хвальні Товариства, як рівнож кождого зосібна, в якийнебудь спосіб допомогти одному з наших земляків, котрого несподївано постигла нещаслива доля.

Згаданий нещасливий земляк — се Дмитро Івахів, молодий чоловік, бо допервa йому 22 роки житя, покінчив ґімназію в Тернополи (Галичина) і в наслїдок матеріяльних недостач тому пять лїт взад приїхав до Америки. Родом він з села Ступки, тернопільського повіту. Тут в Америцї брав живу участь в нашім еміґраційнім житю, дописував до часописий, а притім писав дуже вдатні вірші. Чи з жури чи з яких инших причин тому рік назад зійшов він з ума і нинї находить ся в домі для божевільних в Клярк Соміт в Пенсильванії.

Найблизші товариші, бо кревних анї знакомих у него майже не було, старали ся з початку йому помочи, але не найшовши попертя справу занехали і на нещасливого зовсїм забули. Однак не вмерли його твори, не пропали його поезії і власне з тої причини, щоб ратувати як не його то хоч його поезії, завязав ся сими днями комітет, якого цїлию є тою справою заняти ся. Доси комітет переписував ся з тою інституцією, де нещасливий Івахів поміщений, і з відповідий виходить, що його можна ще вратувати. На се потреба гроший — бодай тільки, щоби його помістити в якій лучшій інституції близше Ню Йорку.

Тому просимо при найблизшій нагодї сю просьбу в товаристві прочитати і зарядити збірку. Ту збірку просимо повірити одному з Ваших членів, який заразом увійде в склад комітету. Письменно чи особисто з всякими запитанями як і складками просимо присилати до:

IVACHOW COMMITTEE,
c/o Ukrainian Besida,
72 St. Marks Place, New York, N. Y.

При тій нагодї складаємо щиру подяку Т-ву „Просьвіта", яка на ту цїль зложила $14, Т-ву „Укр. Бесїда", яка зложила $20, і Т-ву ґімн. „Січ", яке зложило $17.50. Всї згадані товариства є нюйорські.

З глубоким поважанєм,

Микола Дячишин,
Т. Татариський (Укр. Бесїда),
П. Бартків (Тов. „Січ"),
М. Толобко (Тов. „Просьвіта").

ПРИЧИНА ЛИХОГО ЖОЛУДКА.

Гнів випроваджує чоловіка з рівноваги, понурість дїлає його нестерпимим для кождого. Але часто причина сего подражненя лежить виключно в забуреню жолудка. У здорового чоловіка гнів довго не триває, а найгірший гумор уступає коли жолудок в порядку. Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина вичистить жолудок, поправить травлене і апетит і скріпить цїле тїло. Сим усуне нервовість, біль голови, безсонність, убуток енерґії і т. д. і освободить Вас від запору, нестравности і т. д. Цїна $1.00. В аптиках. — Пощо нарікати на болї? Ревматизм, невральґія, болї в хребтї є лихими неприятелями, але Трінера Лінімент приневолить їх до уступленя. Є також знаменитий против звихненя, нарушеня, опухненя і т. д. Цїна 35 і 65 центів в аптиках; почтою 45 і 75 центів.

JOSEPH TRINER CO.,
1333—1343 S. Ashland Avenue,
Chicago, Ill.

Читайте українські книжки і ґазети бо часто читане веде до просьвіти. А просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок до друкарнї „Свободи".

СІЧОВИЙ РУХ В НЮ ЙОРКУ.

Подаєть ся до відома всїм членам Січи і всїм місцевим Українцям, що заходом нюйорської „Січи" відбудеть ся в четвер, 24. сїчня б. р., о годинї 8-мій вечером, в салї Укр. Нар. Дому під ч. 217-219 Іст 6-та улиця, Ню Йорк, відчит старокраєвого учителя, п. М. Дячишина, на тему: „Ґеоґрафія (землепись) України". Просить ся о численну участь. Вступ вільний для всїх.

Петро Паньчишин.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

УКР. ТОВ. „ПОДІЛЬСЬКА СІЧ" в Ню Йорку
— устроює —
в суботу, дня 26. сїчня 1918 р.
о годинї 7.30 вечером
в гали Народного Дому,
217-219 E. 6th St., New York, N. Y.
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
Музика П. Гуменюка.
ВСТУП 25 ЦНТ. ВІД ОСОБИ.

Шановна Громадо! Піст скінчив ся, пора забавитись. В тій цїли устроює тов-о „Подільська Січ" баль і запрошує всїх охочих до забави на сей баль. На бали приймати-ме ся, бажаючих вступити в члени тов. „Подільська Січ", за оплатою половини вступу. Товариство дає своїм членам в разї недуги 6 долярів тижневої запомоги, а в разї смерти платить 100 долярів на коштї похорону.

За добру забаву на бали ручить
8,10i11 КОМІТЕТ.

Байон, Н. Дж.

ЗАХОДОМ ҐІМ. ТОВ. Н. ЛИСЕНКА „СІЧ" в Байон, Н. Дж.
відограєть ся велике представлене
„АРЕНДАР"
в трох дїях
В СУБОТУ, 26. СІЧНЯ 1918 Р.
в гали І. Майдаша,
94 E. 21st St., Bayonne, N. J.
Початок о годинї 7-ій вечер.
Чистий дохід призначений на українську читальню в Байон, Н. Дж.
ЦІНИ МІСЦЬ: І-ряд. 50 ц.; ІІ-ряд. 35 ц.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Арендар .... К. Малафій
Крутарський .... В. Комар
Ящик .... М. Дриґанчук
Богадчук .... Н. Жирий
Меланя .... М. Фіцула
Паланя .... Т. Лаврів
Павло .... Я. Кузенька
Марко .... Н. Косцїв
Шмуль .... Я. Вошуст
Сьвященик .... П. Біляк
Начальник .... Д. Довгий
Комісар .... Я. Голик
Сура .... Г. Кудрик

Селяни, селянки і пр.
Дірігент Т. Когут. 9-10
Суфлер Ант. Старовський.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
на дохід Руської Школи на горі міста відбуде ся
В СУБОТУ, 26. СІЧНЯ 1918 Р.
в Чеській Народній Будові
(Bohemian National Hall)
під ч. 323 Іст 73-та улиця, Ню Йорк.
Початок о годинї 6.30 вечер.
Вступ 25 цнт.
За добру услугу ручить
10 **Комітет.**

БРІДЖПОРТ, КОНН.

Перший, перший раз
— устроює —
ТОВАРИСТВО ҐУМНАСТИЧНЕ „СІЧ"
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
в суботу, дня 26. сїчня 1918 р.
в Українськім Народнім Домі, під ч. 108 Косут стріт (коло плюс шапи)
Початок точно о годинї 7-ій вечером.
Чистий дохід призначений на Українську Народну Галю.

Дорогі Братя і Сестри! У. Н. Галя повинна бути для нас так як Народний Дім для всїх Товариств тут в Бріджпорт, Конн. Тож запрошуємо до участи всї Хвальні Товариства і Братства, щоб допомогли нам утримати тую народну галю для народа, не для одного Товариства але для всїх. Українська Народна Галя для Українцїв! Тож просимо вповажаних Українцїв до участи. Як можуть мати Поляки, Словаки, Чехи і другі народи свої галї, чогож ми, Українцї, не можемо мати?! 10

За комітет Тов. Ґімнастичного „Січ":
Іван Бойко, Ник. Варій, Мих. Каблак.
За комітет У. Н. Галї:
В. Ветрвнович, В. Гнатюк, М. Будник.

Великий вибір Календарів на 1918 рік.

Пишіть по цїнник, а переконаєте ся, що у нас є найбільший склад Календарів всїх видавництв зі Злучених Держав і Канади. Сегорічні Календарі дуже ґарні, богато ілюстровані і з цікавим змістом, тож не занедбуйте нагоди, але купіть як не один то два, а будете мали памятку з сеї важної хвилї, коли Україна здобула собі свободу і виборола самостійність.

Цїнник шлемо кождому, хто до нас напише.

UKRAINIAN BOOK STORE,
439 North 6th Ave., Scranton, Pa.

Сим повідомляємо ПП. Читачів, що вже вийшов з друку кишеньковий календарик на рік 1918. Цїна 10 центів.

Адресуйте:
"SVOBODA",
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Пошукую **МАРЦІНА ЯБЛОНСЬКОГО** з села Бринцї загірні, пов. Бібрка. Хто би о нїм знав або він сам, в дуже важній справі зволить зголоситись на адресу:
PETER HAPA,
298 Austin St., Buffalo, N. Y. 10-12

Пошукую свого брата **СТЕФАНА ГАРА**, зі села Межигорець, повіт Станиславів. Хто би о нїм знав або він сам, прошу зголосити ся на адресу: 10-12
FRANCES CHASHCZEWSKA,
411—14th St., Hoboken, N. J.

Пошукую своїх братів, **МИКОЛУ, МИХАЙЛА і ДМИТРА РОЩАКА** з села Дубки, пов. Городенка. Мають перебувати в Онтаріо, Канада. Прошу зголоситись на адресу: 10-12
PHILIP ROSHCHAK,
1013 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

Пошукую своєї кралики **КСЕНЬКИ МЕЛЬНИК і МИХАЙЛА ВОЛЯНИКА** з села Болнець, пов. Жовква. Мають перебувати в Ню Йорку. Хто би о них знав або вони самі, зволять зголоситись на адресу: 10
FRED SADOWSKI,
164 James St., Salt Ste Marie, Ont. Canada.

Пошукую своїх товаришів з села Стрільче, пов. Городенка. Прошу нехай зголосять ся на адресу: 10
WASYL DIDYCZ,
110 E. 3rd St., New York, N. Y.

Пошукую **ФРЕНКА РАЙЧАНА**. Перебував в Дітройт, Міш. Хто би о нїм знав або він сам, нехай зголосить ся на адресу:
D. YAWORSKI,
541 E. 14th St., Erie, Pa. 10-12

Пошукую свого брата з села Вущанок, пов. Збараж. Вже 10 лїт як приїхав до Злучених Держав. Прошу зголоситись на адресу: 10-12
DMYTRO ZAHORODNIY,
2471 W. 7th St., Cleveland, Ohio.

Пошукую вуйкової доньки **АННИ ФЕДОРАК**, походить з села Острів, повіт Станїславів, Галичина. 7 лїт як приїхала до Злучених Держав. Перебувала в Ню Йорку. Хто би о ній знав або вона сама, нехай зголосить ся на мою адресу: 8-10
ОЛЕНА КРУК,
3337 Franklin Ave., Toledo, O.

Пошукую краянів **ІВАНА МАРУСЕВИЧА і ДМИТРА ОЛЕСЬКОВА** з села Ляхович Подорожних. Мають перебувати в Ню Йорку. Хто би о них знав або вони самі, нехай зголосять ся на адресу: 9-11
D. M. KOWAL,
Co. F., 147 U. S. Infantry,
Camp Sheridan, Montgomery, Ala.

ДАРОМ вишлемо 2 ІЛЮСТРОВАНІ КАТАЛЬОҐИ ріжних річий: як: годинників, ланьцушків, перстенів, музичних інструментів, рекордів, бритов, светрів, шалок, капелюхів і много других всяких річий. Також посїдаємо великий склад всяких книжок, як: біблії, байки, казки, коляди і календарі воєнні. Пишіть сейчас на адресу: —40
AMERICAN SALES CO.,
1926 W. Huron St., Dept. H.,
CHICAGO, ILL.

НОВІ ОБРАЗЦІ

правдиві фотоґрафічні репродукції в житя **ГАРНИХ ЖЕНЩИН** чарівних позах, кольоровані відповідно до природи. Висилаєсь в звичайних, замкнених пакунках за цїну 50 ц. марками, грішми або моні-ордером.
OWENS PUB. CO.,
231 W. 129th St., New York, N.Y.

СТАЛА РОБОТА
для
МУЩИН ЖІНОК І ДІВЧАТ
В ВОВНЯНИХ ФАБРИКАХ
Добра платня
Знамениті відносини робітничі.
Початкуючі дістають платню підчас науки 146вч29
Безплатне Бюро працї.
Industrial Council of
Passaic Wool Manufacturers
24 Lexington Ave., Passaic, N. J.

МОДНІ УБРАНЯ

До Моїх Дорогих Приятелів:
Заощадіть для себе сей дохід, який забирає рітейлер а купуйте Ваші удяги впрост у фабриканта. Коли їм оплачуєсь купувати у нас, то і Вам напевно оплатить ся. Ми тепер одержали 5,000 ярдів сукна на убраня і плащі. Можете до нас зайти кождого дня в тижни а навіть в недїлю, бо у нас є отворено кождого дня аж до 9-ої год. вечер. Коли хочете убрати ся модно за малі гроші, то прийдіть до нас і прилучіть ся до нашої армії вдоволених і модно убраних костюмеів. Маємо з спеціяльно грубого синого „серджу" і з гладким передом убраня, сподні „пеґ-топ" і довгі сурдути. Відвідайте мене. 105н141
S. LEVINE,
471 Clinton Ave. N., Rochester, N. Y.

Недужі мущини і женщини
ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!
З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА.
ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Ї МОЖНА НАЙТИ.
І вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR **Dr. ALDEN** 717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої. В недїлї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли віддасьте ся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і впровадять Вас на добру дорогу до здоровля, защадять Вам терпіня і усунуть всякі непевности.

Довгі лїта практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне уладжене. Все тут як найлїпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через поспішне заступоване найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то зголосїть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ
на ослаблене нервів, болї в крижах, втрату памяти, бите серця, слабість нирок, задумчивість, пригноблене, болї голови, дрощі, привиди, ослаблене членів тїла; боляки, скірні виклди, катар, пече Вас горло, болї жолудка і в крижах, болї горла, горячку, запір, ревматичні болї, прищі? Сі як і другі недуги є першою проявою яка може нанести шкоду Вашому здоровлю.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я поможу Вам в скорім часї. Я лїчу сам причину недуги а її симптоми уступають скоро. Памятайте, що порада є зовсїм безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лїкарської. Зволїкане є небезпечне. 77-89—

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

ЗНЕВІРЕНІ і ЗНЕОХОЧЕНІ
НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

котрі терплять на якубудь хронїчну, нервову або збірну недугу, прийдіть до мене ще сьогодня без нїякої оплати. Моя порада і спостережена не будуть коштувати Вас нїчого. Цїлковита фізична екзамінація при приміненю X-Ray апарату *відкриє Ваш дїйсний стан і слабість.*

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Одна візита упевнить Вас про мої спосібности і вдоволить Вас, бо я даю результат в скорім часї. Я лїчу саму причину стану недуги а обяви сейчас зникають.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через поспішне приміненє найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то зголосїть ся до МЕНЕ і переконайте ся які добрі успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

Не пробуйте всяких способів. Не тратьте часу і гроший.

Прийдіть ще нинї. Я радо розмовлю ся з Вами. Я маю деякі з найновійших електричних апаратів і X-Ray машини на лїчене хронїчних, нервових і збірних недуг. Коли Ви недужі, то посьвятіть хвилю часу, щоби поговорити зі мною. Радо Вас прийму. 153—

Години офісові: 9. рано до 4. попол. Вечерами від 6. до 8.
DR. LEWIS
749 Sixth Ave., Bet. 42nd & 43rd Streets New York
В недїлї і сьвята від 10. до 2. попол.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Доктор Васерман,
який лїчить успішно хороби жолудка, легких, серця, утроби і нирок, ревматизм і всї недуги крови і скірні вилїчить в як найкоротшім часї так, що не потребуєте переривати своєї роботи.

Його офіс має нову машинерію до бадання і лїченя недуги. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лїкаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилїчити чи нї, позаяк невилїчимої недуги він не бересь лїчити. 106—

Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В недїлї від 10. рано до 2. попол. Голосїть ся особисто, бо почтою не лїчу. Можете говорити по українськи.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Знамените предложенє.

Доктор Слон, звісний X-Рей спеціялїст поручає свою лїкарську услугу кождій недужій людині, лише тому, щоби всї ті, котрі були лїчені безуспішно і видали богато гроший на других лїкарів без осягненя успіху, могли покористуватись сим знаменитим предложенєм.

НЕ ПЛАТІТЬ ЗА БЕЗУСПІШНЕ ЛІЧЕНЄ.

В моїм офісї находять ся всї конечні модерні, наукові прилади для докладного розслїду і лїченя всїх застарілих недуг. Моїм завданєм є лїчити кожду недужу людину, а одна візита упевнить Вас об сїм. Не ждіть аж Ваш лїкар покине Вас і пішле Вас до мене, а зголосїть ся самі.

СПЕЦІЯЛЬНЕ ПОВІДОМЛЕНЄ.

Я хочу, щоби Ви відносились до мене з довірєм; я хочу, щоби Ви відвідали мене і розказали свої клопоти у своїй власній мові. Памятайте, що я не є звичайним лїкарем, але я є спеціялїст з довголїтною практикою в лїченю таких недуг як Ваша, недуги яку другі покинули лїчити. Чим довше Ви були хорі і чим тяжшою є Ваша недуга, тим більше я її люблю. Я радша тажко запрацьованих Вами гроший, доки я не доказав Вам що я можу зробити. Не потребуєте тратити часу від Вашої працї а спосіб мого лїченя є приємний, без жадних болїв; він ріжнить ся від всїх других. Я маю знамениті машини для лїченя кождої недуги, які Вас певно задивують. Коли Ви зголоситесь, то я займусь Вами особисто, в цїли, щоби вилїчити Вас в можливо найкоротшім часї. Моє докладне розслїджене при помочи X-Рей, викаже Вашу дїйсну недугу, коли другі її не відгадали. Прийдіть до мене і розвідайтесь. Не зволїкайте, але прийдіть сейчас. Ви будете змушені прийти пізнійше, то чому-ж би не тепер?

ПОРАДА І ПРИНЯТЄ ДАРОМ. 119—

Говорить ся Вашою мовою.
Dr. S. P. MANSLUP
SPECIALIST
408 SIXTH AVENUE, PITTSBURGH, PA.
Напротив Кауфман Брос склепу.

Години приняти: Щодня від 9-ої рано до 8-ої вечер, в недїлї від 9.30 рано до 1-ої пополудне.

Сими днями вийшла з друку книжочка про
Митрополита АНДРІЯ ШЕПТИЦЬКОГО
Ціна 25 центів.
ВЕСЬ ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА УКР. СИРОТИНЕЦЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.
Сю книжку можна купити у „SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

НЕБУВАЛА НОВІСТЬ!

Я, Іван Середйнцький, повідомляю всїх наших Українців, що мій син був у шпиталі 16 місяців на ногу і лікарі не могли його вилїчити. Новонайдена масть

"SALVA"

Юрка Сагана потрафила вигоїти в протягу одного тижня. Ся масть гоїть скрофлї, попарене, потовчене, виквди і всї прочі рани. Замовленя прошу слати на адресу: 154-12

JURKO SAGAN, 414 Queen St., Wilmington, Del.

Др. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З' ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ. 139—

Dr. JOHN SMITH, Jr., 327 E. 17th Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділї і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда пачка має напись з MIDY. Уникайте підробів.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціяліст недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

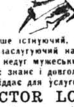

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий усе своє знанє і довголїтну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ.

II. поверх, фронт. 76-89

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділї від 10. до 2.

ЗВІСНИЙ

DR. GREY

СПЕЦІЯЛІСТ.

ЙОГО ОФІС ІСТНУЄ ПОНАД 30 ЛІТ.

117 E. 17th St., New York City, близько Union Square.

Коли терпите на нирки або міхур, болї крижий, голову або груди, кашель, застуду, ечему, нервовість, катар, слабости носа, горла і жолудка, серця, запір, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральгію або яку иншу недугу, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея. Коли лікар, котрий лічив Вас ще не вилїчив Вас, прийдіть до мене безпроволочно.

ПОРАДА ДАРОМ. ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі цїни.

Години: від 9-ої до 8-ої; в неділї від 9-ої до 3-ої. 104—

Dr. KOLER,

638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

ЛІКАР (говорить по українськи)

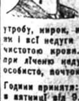

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 28 літ досьвіду у лїченю. Я лїчу ревматизм, пропуклину, гемороїди, шкрофули, недуги легких, серця, жолудка, утробу, нирок, кишок, міхура, шкірні, як і всї недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаєсь при лїченю недуг крови. Голосїть ся особисто, почтою не лїчу. 105—

Години приняття: від 9. рано до 8. веч., в пятниці від 9. до 5. лише, в неділї від 9. до 2.

Земля і автономія.

Автономія України несе нашому народови великі полегкости і в економічнім, а не тільки національно-політичнім та культурнім житю. Декому може се здавати ся незрозумілим. Мовляв, чимала є ріжниця поміж політикою й земельною справою. А тимчасом сї дві справи дуже близькі одна другій. Є навіть приказка така: „Скажи менї цїну на хлїб, а я скажу, яка в твоїм краю є полїтика!"

Що в нас на Українї через полїтичне безладє та кривду нашим краєвим інтересам не було ладу і в земельній справі і у всїм селянськім житю — про се чи й варт богато говорити. Стоїть прикро кождому в печінках те безладє. І єдиний вихід з сього, одна рада і порада — через впорядковане полїтично-національного житя на Українї, через автономний лад. Що се — щира правда, — показують хоча-б тії ворожі наскоки чужої буржуазії, що звикла дивити ся на край наш, як на царську „вотчину", з якої треба найбільше потягти, а їй дати як найменьше...

Земельна справа на Українї є дуже важлива й складна річ і ніхто її не може вирішити як слїд, крім нас самих. Тільки вибрані з усеї України тямущі люди, знаючі краєві потреби й охочі допомогти працюючому людови, — от хто може з певностию взяти ся за се дїло й розібрати його так досконально, що всї охочі до землї будуть задоволені. А чужим людям, хоч би які вони були ласкаві, демократичні й доброзичливі до Українців — їм не можна сього доручати; бо вони й самі не візьмуть ся — коли в них сумлїння вистарчить — встановляти лад у чужій сторонї, таксамо як ніхто з нас не взяв би на себе тяжкого клопоту виробляти закони й порядки для Кіргізів, Кавказців, для Поляків і Фінляндцїв! Бо щирости мало, щоб не скривдити чужі народи. Треба ще богато розуміня їх інтересів, богато такого знаня, якого в нас нема й бути не могло.

А якраз вирішене селянських та земельних розпорядків і є таке важне дїло, до якого чужому чоловікови, та ще й не заінтересованому, не годить ся братись. Такі порядки не рішають ся дуже часто і значить вимагають особливої до себе поваги. А ще коли до сього прикласти „право дужшого", коли в законодавцї попадуть нещирі, самолюбні люди, котрим тільки власна сорочка дорога, — отоді може стати ся й цїле нещастє: замісць полегкостий може статись насильство, замісць порядку — безладє, замісць спокою — колотнеча. А всього того ми добре вже покуштували, щоб на другий раз його не цурати ся й усїх сил не прикласти до самочинного вирішеня наших краєвих справ.

Віддати вирішене земельної у нас справи на волю всеросійського парляменту — річ небезпечна. Від того невідмінно зазнають шкоди суто-хлїборобські українські інтереси. Коли й ставити справу яко державно-російську, то тільки на установчих зборах і з тим, аби збори висловились тільки в загальній формі і зараз же передали розвязане земельної справи автономному українському соймови. І вже сойм, знаючи добре, з чим він має дїло і як його мусить найкраще вирішити, — вкаже способи користаня національним українськиським земельним фондом, утвореним з казенних (державних), монастирських та панських земель, — а разом з тим установить і порядки щодо хлїборобства. Тільки так ми обминемо кривди! Тільки через автономію України здобуде наш нарід добрий лад і позбудеть ся злиднів та земельної скрути.

А. Терниченко.

(„Комашня").

З підслуханих розмов.

— Дивує мене: скільки було балачок про культурну діяльність кооператив, про їх організаційну роботу, про їх вплив на громадське жите, про величезну ролю, яка ніби належала їм у вихованю населеня, в підготівці його до самоврядованя, до участи в політиці... Деж наслїдки тої діяльности, того впливу?

— Та хибаж ви сих наслїдків не бачите? Адже на кождім кроцї їх знати.

— Егеж! Знати! Знати, що населене або ніколи не жило кооперативним житем, або з першим подихом волі пустило на вітер всю кооперативну науку.

— Ну, такого я ще ні від кого не чув. Се ви щось тее... Вибачайте — самі мабуть видумали.

— Вибачаю, серденько, вибачаю. Що там ображатись на ваші слова, коли правда моя, а не ваша.

— Тобто виходить, що я брешу?

— Та ви не сердьтесь. І ви не брешете, і я не „сам" вигадую, а кажу те, що бачив, та ще й не раз і не двічи! Та певно й ви таке бачили, як що їздили за часів свободи по селах.

— Їздив я, та ще й чимало, але ніяких провин кооперації не спостеріг.

— А трафлялось вам бувати на виборах чи то комісаря волосного, чи то виконавчого комітету, або може комітету продовольчого?

— Бував кілька разів.

— Бачили ви хоч раз, щоб сї вибори робили закритою балотіровкою (тайним голосованем)?

— Нї, правду казати — не бачив.

— Пробували ви умовляти, щоб не на голоси люди вибирали, а шарами (кульками)?

— Радив їм, але...

— Але вони не слухали... Отсе маєте, — перший наслїдок довгої кооперативної науки: кооперативи не привчили людий навіть до балотіровки.

— Ну, се дрібниця. Так і чи варто стояти на тій формальности? Адже я чув навіть від одного депутата, що відкрите голосоване — се найбільше демократичний спосіб виборів. „Голос, мовляв, народу — голос Божий".

— Чув і я таких депутатів. Але чув я й те, що таємність виборів — се один з чотирох стовпів головної основи демократичного ладу в державі: мовляв, — пряме, вселюдне, рівне й таємне голосоване...

— А вжеж! Се всім відомо. Але, знаєте, селяни не люблять того таємного голосованя й ні за що не згоджують ся йти до виборчих шуфлядок та кидати кульки. Кажуть, що се даремне гайноване часу.

— Отож бо й є! Я-ж про те і кажу: кооперація не навчила селян, що таємне голосоване не забирає богато часу, як що балотіровку гаразд впорядити. Селяни не довідались від кооператорів, чим саме потайне голосоване красше від відкритого „галасованя". Отак, кооперативи не підготовили селянства як слїд до участи у виборах в установче зібране.

— Тільки того й лиха! Що-ж за горе: прийде час виборів, — признають селяни й закрите голосоване.

— Ви певні? Адже ж ви самі кажете, що селяни ні за що не згоджують ся йти до виборчих шуфлядок...

— Тепер не згоджують ся. А тоді — то вже инша річ. Одним словом — якось то буде!

— „Якось"!... Може таксамо, як виходить тепер з виборами до земства? Не хочуть селяни земства, хоч би й свого демократичного і не хочуть вибирати до нього гласних — ні закритим, ні відкритим голосованем.

— Так тож земство! Земство само й винне. Розумієть ся, — колишнє, буржуазне земство, що навчило так себе ненавидіти.

— А на мою думку винна трохи й кооперація.

— Отакої! І тут кооперація провинуватилась? Хибаж може вона відповідати за гріхи старого земства?

— Не в гріхах колишнього земства кооперація винна, а винна в тім, що не виявила перед населенем усеї сили демократичного принципу.

— Ой, щось ви дуже химерно проказуєте.

— Але ви розумієте, про що я кажу: в кооперативах правлїнє повинно вибирати ся тимсамим способом, що і гласні до земства або депутати до установчих зборів, — рівним, безпосереднім, таємним голосованем усіх членів, і всї справи кооператив повинні вирішувати ся на загальних зборах. З роботи кооператив люди, навіть темні, повинні булиб дізнати ся, що отакі демократичні організації справжну користь приносять населеню, а маючи такий досьвід, вони не відмовлялиб ся і від виборів до земства. Вони легко затямилиб ріжницю між старим і новим земством і не боялиб ся, що й нове земство, ними самими вибране, буде таксамо, як і старе, погане для них. Але сього немз. Значить, робота кооператив не показала всеї користи демократичного їх упорядженя. Тепер ясно, про що я хотів сказати?

— Виходить так, що кооперативи не були досить демократичними.

— А так! Або хоч вони й були ніби демократично впорядкованими, та люди не знайшли в них того, за що варто булоб демократичну ідею любити та шанувати.

— Тяжку-ж ви провину на кооперативи накидаєте! Начеб ви забули, в яких обставинах кооператорам доводилось працювати. В якій пітьмі ходив нарід!

— Правда ваша, — нарід темний, страшенно темний.

— Ось, наприклад, яка пригода трафилась менї отсе недавно в сквирськім повіті. Поїхав я в одно село на вибори комітету. Поговорили, порозуміли ся з селянами; на все вони пристали, всї предложення наче щиро витали, потім і управу вибрали.

Відкритим голосованем?

— Та вже ніде правди дїти — відкритим... Ну, вибрали. Усе йшло гаразд. Сів я писати протокол, — коли зирк, — а половини людий вже нема. А друга половина щось дуже похмуро на мене поглядає. Запрошую їх підписати протокол — де там! І слухати не хочуть. „Що се, кажуть, ви на нашу голову тут пишете? Щоб ми отсе вам підписували? Годї вже! Забирайтесь, їдьте скорше, відки приїхали!" Довгенько таки сперечали ся, доки я їм довів, що без протоколу не годить ся розходитись, та що підпишуть вони його не „на свою голову". Години три або чотири умовляв їх...

— Алеж підписати згодили ся?

— Тут згодились. А от у другім селі — так ні! Ні за що! Его, кажуть, знаємо, що се значить! Се так з нашими батьками було, коли вони на волю виходили, після панщини. Таксамо тоді склали протокол, а потім той приговор повернено проти них. Ще й землю від них відібрали!" Так я й поїхав без протоколу.

— Ну от бачите: ви самі доводите, що кооперативи не скрізь добре зробили своє дїло.

— Як то? То в сїм, в темноті народній, винні кооперативи?

— Та не в темноті лишень, а в тім, що не привчили селян громадські справи по людськи кінчати, рішенцї писати, та до протоколів руки свої прикладати. Не навчили селян, для чого треба складати приговори, як сї приговори провіряти, щоб їх не „було повернено проти" селян, та на що підписувати.

— Ет! Ви все проти кооперації повертаєте... Що з вами й говорити!

— Говорити може й справді не варто. Красше взятись до дїла. „Треба вдвоє працювати, щоб своє надолужити"!

Доглядач.

(„Комашня").

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

має великий склад книжок всякого рода: Історії, повісти, оповідания, байки, казки, поезії, співанники, молитвенники, образи патріотичні, релїгійні і много инших річий. Пишіть по катальог на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA, 66-168 E. 4th Street. New York. N. Y.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.

Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекцією; старанна, цїлковита іскора наука; приймаєсь кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 East 14th Street, New York City. Телефон: Stuyvesant 933.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посідає великий склад першорядних народних русько-українських і иншого рода добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, як: перуки, волося, бороди, вуси, шмінки і т. п. Річи ті випозичаємо по дуже низьких цїнах. В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль граючих на сцені. При замовленях треба присилати спис осіб і потрібних річий. Замовлення треба присилати що найменьше 8 днів перед представленєм на адресу:

MRS. E. UHORCHAK, 310 2nd Street, Jersey City, N. J.

Телефон: 514 Jersey City.

R. J. Glick АҐЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING SHAMOKIN, PA.

Читайте „Свободу" і приєднуйте їй нових передплатників!

РІК ОСНОВАНЯ 1893.

Im. з 21 каміньми ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК для мущин і жінок накручуєся без ключика, позолочуваний, з гварантією на 20 літ, подвійні коверти красно вирізані. Ходить безусловно точно і є спеціально вироблений для людий, котрі роблять при желїзницях, і гварантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за посліплатою (C. O. D.) $5.95 і за зворот пересилки, з тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і єсли йому не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок з дармовисом додає ся даром до кождого годинника. 99—

EXCELSIOR WATCH CO., 1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ

115 Ave. A., NEW YORK, N.Y. Telephone: Orchard 2568.

Ходить о Ваше здоровлє.

„Чи відчуваєте по їдженю неначе би кусень олова лежало в Вашім жолудку? Сеж травленє не кружать правильно або їх нема кілько би потреба, аби розчинити свою поживу. В жолудку лишає ся нетравлена пожива. Слїдує запір, який спричинює брак апетиту, заворот і біль голови, язик покриває білою поволокою. Запах усї немилий, гнилий. Чусте отяжілість і, охоту до житя. НЕ ПИЙТЕ гіркої соли, не уживайте жадних прочищуючих порошків, бо спричиняють страшні корчі жолудкові, опісля в короткім часі назад вертає стара біда ЗАПІР. Увільніть ся від сих клопотів раз на завсігди. Пийте наше КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО ЛІЧНИЧЕ, одну ложку по кождім їдженю і перед спанєм. Побачите, що наступить справдї чудова зміна. Не позавидуєте другому, що смачно собі заїдає. НАШЕ КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО ЛІЧНИЧЕ заострить Ваш апетит, знова будете [illegible] кріпкі, охочі до праці і забави.

Наше КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО ЛІЧНИЧЕ се найлїпше средство на клопоти жолудка і на загальне скріплене організму. Поручаємо його яко найуспішнїйше средство для мущин, женщин і дітий.

КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО ЛІЧНИЧЕ є затверджене в ділї Департаменту Патентів Злучених Держав в Вашінґтоні, Д. К. Ціна за фляшку лише $1.10. Купити можна в аптиках, в українських складах, у агентів або впрост від фабрикантів і властителів. 9—

D. Wróblewski & Co., 106 EAST 4th St. Dept. R.R. NEW YORK CITY.

ЗВЕРТАЄМО гроші коли хто докаже, що наше сьвітової слави Кальварійське Вино Лічниче не є таке як ми пишемо.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А можз Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу: „SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Майнер і дві малі таблички.

Іван Коліш, P. O. Box 106, Пікей Форд, О., описує в слідуючім листі чудеві успіхи які він осягнув з JUVITO TABLETS:

„В залученю пересилаю Вам знов $2.00 на дві пачки Juvito Tablets, які я уживаю після Ваших вказівок і поручаю се чудове средство всім тяжко працюючим людям, а особливо тим, котрі працюють в копальнях вугля, як і я самий, бо сей лік поміг мені много і звільнив мене від сильних болів голови".

JUVITO TABLETS є знаменитим ліком в случаях: ослаблене нервів, утрата сил і енергії, недуга жолудка і нирок, загальне ослаблене, безсонність, болї голови, як також цїнним средством в случаях перепитя.

Одна пачка JUVITO TABLETS, яка вистарчить на довше як один місяць, коштує $1.00, а убезпечена о 10 цнт. більше і висилаєсь її всюди по одержаню належитости.

JUVITO LABORATORY, SOUTH HILL BRANCH 25, PITTSBURGH, PA.

На жадане вишлемо даром пробку.

Через довгі роки, українські робітники (самі мущини) приходили до мого приватного офісу.

Я є спеціаліст від всіх особистих недуг, як прим. гемороїди і т. п. Хронічні недуги (мущин), недуги крови, нирок, міхура і других органів. Нові або старі випадки. Не ждіть. Курація в офісі д-ра Брайна в уміркованих цінах. Я доставляю ліки. Прийдіть вперве до мене, і защадіть час, гроші і терпіне. 30 ЛІТ ДОСЬВІДУ. „Практика удосконалює".

ЛИШЕ МУЩИНИ. При першій візиті Др. Брайн може пояснити Вам, як можете бути вилічені в можливо найкоротшім часї, а також скаже Вам ціну.

В моїм офісі говорить ся також Вашою мовою. Моя адреса:

Dr. BRYAN, 333 East 17th Street, NEW YORK CITY. (близько 2-ої евені)

Офіс отворений: від 9. рано до 8. попол., в неділї від 9. до 1. в полудне.

ПІД РОЗВАГУ УКРАЇНЦЯМ.

При повороті до краю і тут в Америці нема ліпшого ремесла від автомобільового. Наша школа видала 8.000 дол. на уладженє своєї школи. Нові машини. Хто навчить ся ними кермувати, той стане добрим шофером. Вдячність по всі часи. Знаєте, що наша школа ліпша від других щодо її урядженя. Ми викладаємо у Вашій мові. У нас є денні і вечірні курси. Можете платити тижнево. Заки підете до другої школи, зайдіть і порадьте ся з нами. ЗАПИСУЙТЕСЬ ДО ШКОЛИ ЩЕ НИНІ. 108-24

ARENA AUTO SCHOOL, 146 W. 56th St., NEW YORK, N.Y.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛІЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 літ. Не лічимо нічого иншого. Уживаємо найліпших способів лічення в сьвіті. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїди рішучо лічить ся без операції і болю. Ревматизм і всі недуги крови і нервів, без огляду як старі і тяжкі, скоро лічить ся при можливо найменьших видатках. 101—

І подумайте над сим! Ні один доляр заплати, аж Ви зістанете вилічені. — Години урядові: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В неділї від 10. до 1. (Близько 75-ої улиці).

HEIDELBERG TREATMENT. 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

ХОРІ ЛЮДИ!

ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ.

З дня на день і року на рік віддаю лікарські услуги Українцям. Представте собі скільки хорих я уже вилічив таєскільки хорим я упримнив житє. Коли Вам житє надоїло задля пробування ріжних лікарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузі. Лічу уже через 20 літ з добрим успіхом всі недуги, які ослаблене, затроєнє крови, недуги жолудка, серця, легких і т. і. 115 128—

Недуги полові і нервові лічу за помочию електричних апаратів і „X" лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лікар посідає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного вам

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.

Telephone Gramarcy 3823

Години приняття: від 10. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 1. пополудни.

140 EAST 22 ST, N.Y.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Єсли ви терпите на нову або застарілу хоробу і не дістали жадної помочи у спеціялістів,

Прийдіть до мене — а я Вам доведу результат

скоро, тревало і за малу нагороду у всїх нервових і хронічних ваших хоробах.

ПОРАДА ЦІЛКОВИТО ДАРОМ.

Наслїдком успішної довголїтної практики і задля уживаня найновійших і признаних наукових метод лїченя при помочи електрики і встрикуваня я обіцяю Вам в коротким часї можливо найлїпші успіхи.

Через осторожне екзаміноване, я є певний що до Вашої недуги: лїчене припоровлюю ся точно до кождої недуги.

При лїченю ревматизму, кровних або шкірних недугах і т. п. я уживаю найновійше Serum, яка помагає, не перериваючи Вашої роботи.

ПРИЙДІТЬ ЩЕ НИНІ.—НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ.

Dr. HANNON, СПЕЦІЯЛІСТ, 146 East 14th Street, Напроти Tammany Hall, NEW YORK CITY

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і признані сьвята: від 10. до 2. в полуд. лише

ОСІБНИЙ ПОЧЕКАЛЬНИЙ ПОКІЙ.

СЛУХАЙ З УВАГОЮ!

Чи знаєте котра година тепер в Вашінґтоні, в Парижу, в Лондоні, в Відни або в Петроградї? Правда що ні. А коли хочете знати, то мусите мати „Всесьвітний Патентований Годинник". Сей годинник, є то велика повість а ще більше вигода і приємність, бо коли глянете на нього, то будете знати яка година не лише в вашій місцевости але і в других більших містах Америки і Европи і всїх частях сьвіта, як в Кайро, Єгипті, Палестині, де тепер Англійці поносять побіди над Турками, в Бразилії і в Аргентині, де тепер перед Різдвом найбільша часть серед літа спека, а обід випадає підчас нашої півночи, в Токіо і Азії, де замешкують малі Японці і могучі Хінці, в Австралії і Новій Зеландії, які находять ся цїлковито під землею і т. д. З географії не довідаєш ся сего, що побачиш на „Всесьвітнім Опатентованім Годиннику". Годинник є дуже сильно і гарно зроблений, своїм чистим і регулярним ходом перевисшає всі другі годинники в сьвіті.

Годинники сї продаємо лише через короткий час по цїні $4.50 і в додатку даємо гарний ланцушок з ножиком з двома вістрами з найлїпшої сталї і в „Голд філд" оправі, за який в шторі треба заплатити $2.00, а ми знова вишлемо Вам то всьо без грошей, лише витніть се оголошене і припишіть нам; гроші заплатите аж тоді, коли вже годинник будете мати в своїх руках. Не чекайте а пишіть зараз, бо по сьвятах безусловно буде дорожше. Адресуйте на:

UNIVERSAL SALES CO., 512 W. 37th STREET, NEW YORK, N. Y.

НЕ ДОБРИЙ ПРИМІР дають ті одиниці, котрі хочуть читати „Свободу", а не платити за неї. Коли хто є бідний, то се зрозуміле, бо бідного треба спомогти. Але, хто має якийтаки гріш, той не повинен жалувати його на свою газету.

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Др. СПІЛЛІНГЕР

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих цін за своє бадане.

ПОВІДОМЛЄ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя шкідливих ТРОЮЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних приладів. Рівночасно в богато таких случаях, які передше вимагали операції, можна нині вилічитись цілком лїпше тими самими способом без ужитя ножа.

Маю в посїданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до нутра і вбадати хоріні внутрішности людського тїла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного сьвітла в тїло і забити ними заразливі бакцилї, які є причиною всіх недуг і людських недомагань. Той спосіб лїченя є не тілько непкідливий, але лїпше приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилїчимого, не підиимаюсь лїчити. Одначе кождого, котрого узнаю до вилїченя, старають вилїчити в як найкоротші час. ГОДИНИ офісові в понедїлок, середу, і пятницї від години 9. рано до 12. в полуднє. У вівторки і четверги від 9. рано до 8. вечером. В суботу від 9. рано до 9. вечер. В неділї від 9. рано до 12. перед полуднем.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНГЕР,
153 E. 18th St., New York City.
близько стації елєвейтру 3-ої евені і субвею.

Вже вийшов з друку
КАЛЄНДАР
У. Н. СОЮЗА
НА 1918-тий РІК.

Цїна разом з пересилкою 50 центів.

Гроші і замовлення посилайте на адресу:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЖМІЄЧНИК є одним з найлїпших домашних лїків і певним средством проти ревматизма, болів плечий, колена і болів грудий. Є помічне на болї голови, на болї суставів у рук і ніг, на легкий параліж ниж, болї горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносить ся до генерального агента, залучаючи 3-центову марку на відповідь. 14ч—

MIKE FEDIW,
3 WASHINGTON AVE.,
HASTING ON HUDSON, N. Y.

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний спеціяліст зі старого краю

поручає всім терплячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лїкарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛЇПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—

Докону всякі найтяжші операції! мущин, женщин і дїтий в своїм офісі або в домі пацієнтів, спеціяльно же на пропукліну при помочи спеціялїстів з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним докладом свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 a 18 ул.)
New York City.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон: 1883 Stuyvesant.

Український лїкар
Др. С. М. КАУФМАН
111 E. 7th St., New York City.

Спеціяліст всїх мужеських і женських внутрішних недуг. Лїчить новими машинами електричними, уживає Х-Рей.

Години приняти: від 9. рано до 9. веч.; в неділю від 9. рано до 3-ої.

Телефон: Орчард 6352.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Українські часописи із заграниці.

До редакції „Свободи" наспіли отсі часописи: київська „Нова Рада" (чч. 156, 174 і 178, з 20. жовтня, 10. і 18. падолиста 1917 р.); уманьска „Вільна Україна (ч. 20, з 27. вересня 1917 р.); роменська „Наша Спілка" (ч. 47, з 15. вересня 1917 р.); швайцарська „L'Ukraine" (ч. 20, з 20. грудня 1917 р.); „Газета Гадяцького Земства" (ч. 97, з 22. жовтня 1917 р.) і „Засів" (чч. 1, 2 і 3, з 18. і 28. падолиста та з 9. грудня 1917 р.).

„Засів" виходить раз в тиждень в місті Харбін, в Манджурії, в Азії. Є се літературно-політична і економічна часопись, видавана коштом і заходом Української Манджурської Окружної Ради. Часопись містить популярні статї і розвідки на теми політично-національні й економічні; містить заклики до читачів, аби гуртували ся у спілки та разом здобували собі і Україні красшу долю.

Хто оженив ся пізнійше ніж 18. мая 1917 р., той не є вільний від військової служби.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 23, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Мущини у військовім віці, які оженили ся по дни 18. мая 1917 року, не повинні бути увільнені від військової служби, заявив генерал Кравдер. Він поручив комісіям відкликати всї звільнення, видані місцевими комісіями на тій основі.

Сенатор Стон називає Розевелта німецьким агентом.

Сенатор Вілїям Стон, демократ з Мізурі, виголосив минувшого понедїлка промову у сенаті, в якій заатакував бувшого президента Злучених Держав, Теодора Розевелта. Він сказав, що Розевелт є найбільшим агентом кайзера і найбільшим зрадником Америки. Сенатора Стона просили, щоби заперестав говорити на таку тему, але він відказав ся, говорячи: „Я заявляю, що відколи ми вступили до війни, відтоді Розевелт є найбільшою небезпекою і перешкодою в провадженю війни". Стон оскаржував Розевелта о його хитрий патріотизм, який має на цїли підкопати довіре мас до теперішного правительства. Коли би таку роботу провадив иньший, слабший горожанин, то його оскаржено би о нельояльність. Розевелтова політична робота має на цїли помогти не правительству, але самому Розевелтови. Розевелт у своїх промовах лихо виражає ся про президента і про більшість членів конґресу. „Я не перечу, — казав Стон — що правительство робить похибки і ми всї робимо похибки, бо ж се неможливі обставини, але чи треба про се розголошувати по цїлім сьвітї?" Стон у своїй промові зайшов так далеко, що навіть зажадав арештувати Розевелта так, як першого-лїпшого горожанина.

Департамент скарбу у Вашінґтонї.

ЩАДІТЬ І ВИПОЗИЧАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТИ ВУЙКОВИ СЕМОВИ

Він потребує їх сейчас!

Ви будете потребувати їх по війнї!

КУПУЙТЕ

Воєнні щадничі марки забезпечені правительством Злучених Держав.

Вони приносять 4% провізії, а відсотки обчисляють ся що чверть року.

Можете розпочати ДВАЦЯТЬ ПЯТЬМА ЦЕНТАМИ, купуючи щадничу марку Злучених Держав.

Ваш почтмайстер, ваш банкир, ваш ґазетяр і многі купецькі аґенції пояснять вам сю справу як найдокладнїйше. ЗАЙДІТЬ ДО НИХ І ПОСПИТАЙТЕ!

Се ваш обовязок!

Се вирятує многим житє!
Се виграє теперішну війну!

Вилїзло шило з мішка.

Ті, які за часів монархістичної Росії діставали з Петрограду рублї, признають ся тепер публично до сього.

Перед нами нюйорське „Русское Слово", де є поміщений звіт зі зборів, які відбули ся в льокали товариства „Просвіщеніє" в Ню Йорку. На тих зборах мало ся вибрати делєгата до Центрального Комітету Злучених Організацій (російських). На тих зборах вийшли на денне сьвітло деякі справи, які мають загальне значінє, іменно — завідатель нюйорської газети „Русская Земля", яка колись була денником, признав ся, що за часів царя в Росії ся газета побирала пособія з Петрограду.

Завідатель, І. Брав, викрив сю справу ненароком. На зборах явили ся три юнїйні робітники, які працювали в друкарни „Русской Земли", а яких відтак завідатель Брав звільнив несподївано з роботи. Вони почали нападати присутного на зборах завідателя Брава і з того повстала буча, яка перешкаджала зборам приступити до рішаня формальних справ. Присутні виступили проти трох юнїйних робітників і зажадали видаленя їх з салї нарад. Сьому спротивили ся згадані три юнїйні робітники і конець-кінцем порішено сю справу якось полагодити. Дано отже завідателеви „Русской Земли" голос, щоби він пояснив цїлу справу. І сей почав пояснювати.

Брав каже, що за видаленє трох юнїйних робітників з роботи він безпосередно не відвічає, бо він там є лише завідателем, а газета є власностию православної місії. Коли з Петрограду — казав Брав — приходили гроші без рахунку, то в редакції було тоді 18 людий, які нічого не робили, зробили ся лїнивими, а з ними разом і робітники. Робітники діставали по 52 долярі, а давали роботу на 27 або 28 долярів. Тому видавець газети проф. Рождественський мусів виповісти їм роботу, щоби спасти справу. — Газета виходить тепер раз на тиждень!

Арешт бувшого консулярного секретаря.

У Вілксбери, Па., власти арештували Людвика Ґарстю, бувшого секретаря місцевого австро-угорського консуля Павла Букви, за переступлене закона про шпигунство. Арештований відпирає ся від всякої провини.

Фармери обавляють ся голоду в 1919 роцї.

Федеральна Рада Фармерських Організацій, яка заступає поверх два мілїони фармерів, внесла до президента Вілсона письмо, в якім домагає ся приспішеня продукції усїх тих матеріялів, які є потрібні для рільничого господарства.

„Правительствення машина — говорить ся в дотичнім письмі — мусить бути ґнана більшою силою пари, щоби розвязати проблеми достарченя праці, кредитових полекш, недостачі насїня і инших життєвих конечностий. Рада просить президента, щоби він узяв се письмо під розвагу безпроволочно, аби фармери дістали на него відповідь у часі, коли вони зберуть ся на наради у Вашінґтонї дня 6. лютого б. р. У фармерськім меморіялї говорить ся:

„Ми знаємо, що сьвітови бракує поживи. Теперішні жнива заледви вистарчають на найконечнїйші вимоги, а в слїдуючім роцї сьвітове запотребоване буде без порівнаня більше. Невистарчаючі засоби поживи є незвичайно великою перепоною до вчасного і побідного закінченя війни.

„Коли пожива має виграти війну, як про се запевняють з кождого боку, то американські фармери мусять випродукувати більше поживи в 1918 роцї ніж в 1917. Але як теперішні обставини радикально не зміниь ся, то побільшенє жнив в будучім роцї буде неможливе. Після теперішних обставин ми не можемо випродукувати поживи стільки, що в 1917 роцї".

„Забирайте збіже, бо зогниє".

Ґовернори стейтів: Ілїнойс, Індіяна, Айова, Огайо і Канзас вислали до міністра зелїзниць заяви, що коли не буде на стільки возів, аби забрати збіже з фарм до молотілень, то воно зогниє таки в снопах.

Заповідає, що зелїзниці на довго по війні остануть під контролею правительства.

Вілїям МекАду, міністер фінансів і зелїзниць, заявив сенатському комітетови для міжстейтової торговлї і промислу, що конечним є, щоби правительство держало контролю над зелїзницями протягом неозначеного часу по війнї. Притім він заявив ся проти того, щоби правительство перебрало зелїзниці на свою власність. Правительственої контролї над зелїзницями вимагають публичні інтереси.

Майнери роблять по 10 годин; також в неділю працюють.

Майже 12.000 робітників у копальнях угля в стейтах Кентокі і Тенесі працюють в неділю. Крім того майнери згодили ся працювати денно по 10 годин.

Реґістроване Німців пічнеть ся 4. лютого.

Дня 4. лютого о годині 6-тій рано пічнеть ся реґістроване Німців, які не є горожанами Злучених Держав. Кождий підданий Німеччини мусить відповісти на всї поставлені йому запити і мусить відбити на папері свій палець для ідентифікації. Реґістроване буде відбувати ся кождого дня від години 6-тої рано до 8-мої вечер, а скінчить ся 9. лютого о годині 3-мій вечером. Всї піддані Німеччини є обовязані реґіструвати ся.

Населене Злучених Держав.

З днем 1. січня 1918 року населене Злучених Держав виносило 105,006,000 душ. В січни 1879 року населене числило 48,231.000 душ, значить за 39 літ населене Злуч. Держав збільшило ся о 56,775.000 душ.

Порто Ріко не є територією Злучених Держав.

Федеральний трибунал відкинув минувшого понедїлка заяву, що остров Порто Ріко є територією Злучених Держав.

Підстарілий чоловік убив малу дитину.

82-лїтний В. Доляковский в Шікаґо, Ілл., убив вистрілом Настуню Козловську за се, що вона бавила ся снїгом на городї Доляковского і не хотїла послухати, коли він казав їй забрати ся відти.

Пророк чи варят?

Льомбард Міллер з Патерсону, Н. Дж., бувший морський капітан, запророкував був, що німецький цїсар умре дня 18. січня 1918 року, а коли се пророцтво не сповнило ся, він убив себе револьверовою кулею. Оставив картку, на якій написав: „Я був лихим пророком, через що згрішив перед Богом".

Шукали найкрасшої дївчини.

Рада жовнїрів і моряків у Вашінґтонї пошукувала за найкрасшою дївчиною в Америці, фотографію котрої можна би відбити і розіслати жовнїрам. Фотографії примало ся до 22. січня б. р. До комітету, який має осудити, котра женщина на фотографії є найкрасша, вийшли славні американські артисти. Фотографії принимано лише від молодих дївчат, які мають близькі зносини з приятелями або рідними у військовій або маринарській службі.

В Англії арештовано женщину за шпигунство.

Англійські детективи заарештували Олену Теодорову, славнозвісну оперову співачку, їй закидають злочин в шпигунстві. В її валїзї найдено папери писані гієрогліфами, а на її тілі найдено пояснення сих гієрогліфів. Олена Теодорова їхала із Злучених Держав до Еспанії. Американська тайна поліція довго її слїдила, бо вона часто їхала з Ню Йорку до Арґентини, а також мала тісні зносини із графом Люксбурґом, німецьким послом в Арґентинї. Коли в жовтни 1917 року вона виїхала до Еспанії, американська тайна поліція остерігла англійську, а англійський корабель, на якім вона їхала, став недалеко місцевости Кадїц (в Еспанії). Англійська поліція перевела ревізію і між пакунками Олени Теодорової знайшла підозрілі папери, писані гієрогліфами. Коли опісля їх розібрано, показало ся, що на її тілї є повний ключ до розвязки письма. Її арештовано зараз під закидом шпигунства.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Громадська робота Українців, які виїхали з Америки.

У харбінськім „Засіві" (ч. 1, з 18. падолиста 1917 року) читаємо, що до Японії прибули з Америки: О. Досьвітний і В. Яворівський, які по дорозї до Києва вступлять до Харбіна і кількома рефератами ознакомлять місцеве громадянство з українським рухом в Америці. Крім того з такими рефератами вони виступлять в Читї, Іркутску, Томску, Омску і в инших містах, де є українські громади.

„Кієвлянинъ" закритий.

„Нова Рада" (ч. 178, з 18. падолиста 1917 р.) доносить про напад жовнїрів на редакцію київської чорносотенної газети „Кієвлянинъ", а дальше про се, що генеральний секретаріят заборонив дальше видавництво сеї рептильки. — В. Яринович в тімсамім числї „Нової Ради" критикує поступок генерального секретаріяту за се, що ужив своєї власти для закритя „Кієвлянина". Треба було, каже п. Яринович, оставити жовнїрам вільну руку, а вони були би зробили з „Кієвлянином" се, на що він засилужив. В. Яринович домагає ся, щоби генеральний секретаріят зніс заборону, а натомість аби потягнув „Кієвлянина" перед суд, осудивши останні статї „Кієвлянина", видасть йому справедливий вирок.

Побіда Українців у Херсонщині.

Відбули ся вибори криворіжського волостного земства на Херсонщині. У голосованю взяло участь 1.923 осіб (із 3.628 маючих право голосу). На український бльок Української Соціял-Революційної Партії і Соціял-Демократичної Партії впало 1.177 голосів; на московських соція-революціонерів — 678 голосів; на Жидів — 26 голосів; на кадетів — 18 голосів; 24 голоси впали на инші списки, яких було 15.

Памятник Шевченка в Кирилівці.

Селяни Кирилівки, звенигородського повіту на Київщині, де пробув свої дїточі лїта найбільший український поет Тарас Шевченко, постановили збудувати йому в селї величавий памятник.

Народний університет в Житомирі.

В Житомири відкрито Волинський Народний Університет.

Народний університет в Полтаві.

Піська рада в Полтаві постановила заснувати в місті народний університет.

Жидівська мова в ґімназіях.

Староконстантинівська міська рада (на Волині) заявила бажанє завести жидівську мову в ґімназіях та иньших шкільних інституціях в місті, причім крім учителів Українців у школах повинні бути учителї Жиди.

Панахида по М. Лисенку.

В Полтаві з нагоди роковин смерти Миколи Лисенка 11. падолиста 1917 року заходом полтавських українських товариств у Стрітенській церкві відправлено панахиду.

Граф Санґушко убитий.

Швайцарська „L'Ukraine" (ч. 20, з 20. грудня, 1917) доносить: Газети подають вістку, що граф Санґушко, польський дідич, зістав убитий рукою селянина із села Славути (на Волинї) підчас аґрарних розрухів.

ІСКРИ.

Ваньова орґанізація.

Скрентонський Союз називає ся офіцияльно „Руський Народний Союз". Про се можна переконати ся прим. з найновійшого (6-го) числа „Народної Волї", яка є орґаном сього Союза. Але в тімсамім числї „Народної Волї" є великий адвертайзмент, в якім ся орґанізація говорить си: „Робітнику! Вступай до громади таких як і Ти робітників. Найлїпше, згідно зі законами ріжних стейтів обезпечить Тебе тільки У. Р. Союз (Ukrainian Workingmen's Association), найсправедливійша запомогова орґанізація в Америці. Адреса сеї орґанізації є тасама, що й Руського Народного Союза. З сього виходить, що ардановська орґанізація має тепер дві ріжні назви: для звичайних греко-католиків вона називає ся „Руський Народний Союз", а для „еманципованих" робітників — „Український Робітничий Союз".

Спритний собі, що року, той „медоносний" отець Ванько...

„Д. Б." не значить „Дамян Бориско", але „Дурний Баран".

В „Канадійськім Русинї" була недавно поміщена якась клерикальна статя, під якою було написано: „Д. Б." Канадійські пресвітеріяни приписали авторство сеї статї п. Дамянови Борискови, бо знають, що він дуже часто підписує ся початковими буквами: „Д. Б." Але п. Дамян Бориско опрокидує се, кажучи, що „Д. Б." може означати не лише „Дамян Бориско", але також ідентичну назву „Дурний Баран"... Тимсамим п. Дамян Бориско подає всім до відома, що все, що містило ся колись в канадійськім „Робочім Народї", а тепер в „Народній Волї" і „Робітнику" з підписом „Д. Б.", не писав п. Дамян Бориско, але Дурний Баран...

Масти Федя медом, а Федь таки Федьом.

Проси редактора „Робітника", щоби не баламутив публичної опінїї плебісцитом — в Одесі над тим, чи вона має належати до України чи до Білоруси, то він ще потрафить кинути ся на нас і закинути нам незнане ґеоґрафії. „Такі ті редактори „Свободи" мудрі, коли вони кажуть, що Одеса належить до України, а не до Білоруси" — каже в „Робітнику" якийсь „Л-н", котрий правдоподібно від свого уродженя взяв перший раз перо в руки. — Чи не „большевизм" часом, пане Крук, перевернув сьвіт до гори ногами у Вашій голові?...

Москалї ґлимають ся з кацапами.

Від якогось часу нюйорське „Русское Слово" почало братати ся із виродками галицької української суспільности — з кацапами. В якій цїли се робить ся, чи задля інтересу, чи задля патріотизму, не знати. Коли задля матеріяльного інтересу, то се вповнї оправдане, а коли задля патріотизму, то воно вповнї оправдане, бо ми знали, що „Русское Слово" є чорносотенного покрою. Бо чи чесний чоловік схоче йти в танець з проституткою?...

СТІННИЙ КАЛЕНДАР на рік 1918

Сей знаменитий календар з біблійними текстами до читаня на кождий день місяця і з собі дванайцять прегарних образків, найзнаменитших артистів, котрі представляють дванайцять подій з житя Ісуса Христа.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 25 ЦЕНТІВ.

Замовлення посилайте марками почтовими на адресу: 4-18

UKRAINSKA KNYHARNIA
im T. Szewczenka,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА НА КОРОТКИЙ ЧАС.

Машини без труби і з трубою з 40 піснями, один альбум, 1000 шпильок лише за

$28.00

Завдаток $5.00 а решту заплатите при доручению Вам товару. Всї замовлення належить адресувати до:

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
310 Grand St., New York, N. Y.

ВІЛЬНЕ НА 60 ДНІВ.

Овенса Електричний Пасок
Добрий для мущин! Добрий для женщин!

ПРОБНА ОФЕРТА: Пішліть 25 цнт. на мужеський пасок або 40 цнт. на женський пасок на оплачене пересилки і т. и. Зашліть $3.45 депозит при відборі з почти. Зачніть уживати сейчас, і носіть пасок як вказано через 60 днів, а коли опісля будете в него цїлковито вдоволені і не бажаєте його задержати, відтак вишліть його назад і получите зворот $3.45. Се мої ґеравція. Коли Ви маєте ревматизм, спінальну, невральґію, параліж, катар, астму, запалене горла, нервовість, бесонність, слабість в крижах, гемороїди, запір, скрофули, опухнене, кроші, водну пухлину, недуги нирок і утроби, ослаблене органів, і всякі иньші недомагання, то я радо дам Вам до двомісячну пробу славний Powerful Electric Belt. Чому ждати потерпливо? Чи Вам лїкарі не помогли, що пасок електричний відчуває, сеи не ужито? Адресуйте: 140ч-46.50ч

A. P. OWENS, Dept. E., 231 W. 129th St., NEW YORK, N. Y.

ЛИШЕ НА РІЗДВО!
Тільки $3.00 задатку!

Набудь до свого дому сей елеґантський маґовений Ґрафонол, до котрого цїлком ДАРОМ отримаєш 200 голос, на 15 літ ґаранцию і 12 плат сьвяточних пісень.

Рождество Твоє Христе.
Ой, дивне нам Господня.
Зеленевенькі барвіночку.
Новий вітре.
Спати мені не хочеть ся.
Вечір на дворі.
Ой Джиґуне.
Сотенький.
Та люба і мені жінка.
Отче наш.
Козаки, хлопці, люблю я.
Дутом іду. 189ч—

Ґрафоноля має дуже добру машину, котра сильно і гарно гукає і чисто. Всї части машини є грубо нікльовані. По отриманю машини і всїх приборів до ней заплатите решту належитости в сумі $14.00.

MELROSE GRAFONOLA CO., 752 Melrose Avenue, BRONX, N. Y.

Я не втратив ані дня зарібку. Я переконав ся, що аби бути здоровим, треба недопустити розвинути ся легкій слабости. У мене все находить ся фляшка

— SOROL —

яке усуває корчі в жолудку і кишках, улекшує біль горла, голови і ушей, і є средство против астми.

Також в родині хворі на ревматизм, ґостець, болї, неврльґію, нервову болї і сутулу, проти простуди, все є знаний як помічний лік в руку фляшку
— PAIN-EXPELLER —
Сего знаменитого домашного лїку — Сорол, ціна 35 ц. і 65 ц. Пейн Експелер 35 і 65 ц. Продають в всїх аптеках. Пишіть о фляшку до фабрики з 5 д. більшої.

F. AD. RICHTER & CO.,
74-80 Washington St.,
New York, N. Y.